ଧଳା କୁଆ

ଗାୟତ୍ରୀବାଳା ପଣ୍ଡା

ପାହାନ୍ତିଆ ସ୍ୱପ୍ନ ସତ ହୁଏ ।

ଏକଥା ସେ କେଇ ଥର ଶୁଣିଥିବ ଜେଜେମା' କହୁଥିବାର, ବୋଉ କହୁଥିବାର, ଖୁଡ଼ୀ, ମାଉସୀ କି ପିଉସୀ କହୁଥିବାର ।

ଅଥଚ ସେ କେବେ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିନି । ନା ଅଧ ରାତିରେ ନା ପାହାନ୍ତିଆରେ ନା ଖରାବେଳେ । ଯୋଉ ସ୍ୱପ୍ନ ବି ଦେଖିଛି ସେସବୁ ଅଜବ, ଅର୍ଥହୀନ ଓ ଅସଂଗତ । କାହା ସହିତ କାହାର ସଂଗତି ନ ଥାଏ । ତାଳମେଳ ନ ଥାଏ । କ୍ରମ ନ ଥାଏ । ଧାରା ନ ଥାଏ । ଏଣୁତେଣୁ ଆବୁରୁଜାବୁରୁ କରି କ'ଣ ଗୁଡ଼ାଏ ନିଦରେ ଆସେ । କେବେ ସ୍ପଷ୍ଟ ତ କେବେ ଝାପ୍‌ସା । କିଛି ବୁଝାପଡୁ ନ ଥାଏ ସେଥିରୁ । ତାକୁ ଯେତେ ବାଗରେ ସଜାଡ଼ିଲେ ବି ସେ ଗପ ହୁଏନା । ଅର୍ଥମୟ ହୁଏନା ।

ତେଣୁ ସେ ସ୍ୱପ୍ନକୁ ଏତେଟା ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଏନା । ସ୍ୱପ୍ନ ତା' ବାଟରେ ଆସେ, ଚାଲିଯାଏ । ଯେତିକି ମନେ ରହେ, ଯାହା ମନେ ରହେ, ତାକୁ ଗୋଟିଗୋଟି ମନେପକେଇ ସେଥିରୁ ଅର୍ଥ ବାହାର କରିବାକୁ ବା ପାରସ୍ପରିକ ସଂଯୋଗ ସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ତାର ଇଚ୍ଛା ନ ଥାଏ ।

ସତ କହିଲେ ସେ ଆଜିଯାଏଁ କେବେ ଗାଢ଼ ନିଦରେ ଶୋଇନାହିଁ ତ ସ୍ୱପ୍ନ ଆସିବ କୁଆଡୁ ?

ଘରର ସବୁ କାମଧନ୍ଦା ତୁଟେଇ ଶୋଇବାକୁ ଯାଉଯାଉ ତ ରାତି ବାରଟା । ଖଟରେ ଗଡ଼ି ପଡୁପଡୁ ପର ଦିନର ଜଂଜାଳର ଲମ୍ବା ତାଲିକାକୁ ମନେ ପକେଇବାକୁ ହୁଏ । ପୁଣି ମନେ ପଡ଼ିଯାଉଥାଏ ଦିନଯାକର ଘଟଣା, ଦୁର୍ଘଟଣା, ଅଶ୍ୱସ୍ତିମାନଙ୍କର କ୍ରମ । ଆରମ୍ଭ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ହଜି ଯାଇଥିବା କୋଉ କବିତାର ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଧାଡ଼ି ।

ପୁଣି ଦିନେ ଦିନେ ସକାଳ ପହରରୁ ତା' ଭିତରେ ଚାପି ରଖିଥିବା କବିତାର ଧାଡ଼ିଟିକୁ ସେ ନିଜ ଭିତରୁ ବାହାର କରେ । କେବେ ଲେଖି ବସୁବସୁ ଚିଡ଼ି ଉଠନ୍ତି ସ୍ୱାମୀ ତ ସେ ଚମକି ପଡ଼େ । ହଠାତ୍ ଯେମିତି କୋଉଠି ହଜିଯାଏ ଧାଡ଼ିଟି ତ ପୁଣି କେବେ ଧାଡ଼ିଟି ତାକୁ କଲବଲ କରି ଚାଲେ ସକାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ପୁଣି କେବେ କିଛି ଲେଖୁଲେଖୁ ରାତି ପାହିଯାଏ, ତାର ଧ୍ୟାନ ନ ଥାଏ । ତେଣୁ ନିଦ ଆସିଲେ ସିନା ସ୍ୱପ୍ନ !

ଖରାବେଳେ ତ ଗଡ଼ିପଡ଼ିବାକୁ ବି ଫୁର୍ସତ୍ ନ ଥାଏ । ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ଜଂଜାଳ ଆସି ଜୁଟି ଯାଉଥାଏ ।

ଅଥଚ ଆଜି ପାହାନ୍ତାରୁ ଯେମିତି ଅଜବ ସ୍ୱପ୍ନଟେ ସେ ଦେଖିଲା । ଏତେ ସ୍ପଷ୍ଟ, ଏତେ ପ୍ରାଂଜଳ ଥିଲା ସେ ସ୍ୱପ୍ନ ଯେ ସେ ଏବେ ବି ମନେ ପକାଇଲେ ମନେ ପଡ଼ି ଯାଉଛି ଗୋଟି ଗୋଟି କ୍ରମ ।

ଆଜିଠାରୁ ଚାଳିଶ ବର୍ଷ ପରର ଗୋଟିଏ ଦୃଶ୍ୟ । କିଛି ଗୋଟାଏ ସଭା ହେଉଛି । ସୁସଜ୍ଜିତ ମ□ । ପ୍ରଶସ୍ତ କୋଠରି । ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି ଚଉକି ପଡ଼ିଛି । ସଭାଗୃହଟିଏ । ମ□ର ଆଲୋକମାଳା ପୁରା ସଭାଗୃହକୁ ହାଲୋଳ କରି ରଖିଛି ।

ତାର କବିତାକୁ ନେଇ ଆୟୋଜିତ ହେଉଛି ସେ ସଭାଟି । କାନ୍ଥରେ ଗୋଟିଏ ବିରାଟ ଫଟୋ ଟଂଗା ହୋଇଛି ତାର । ଏ ଫଟୋଟି ସେ ଉଠାଇଥିଲା ତା' ବାହାଘର ପରେ ସାତ ମଙ୍ଗଳା ବାସି । ଯେବେ ପ୍ରଥମ ଜ୍ୱାଇଁ ଡାକରାରେ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ସହ ବୁଲି ଯାଇଥିଲା ବାପ ଘରକୁ । ଗାଁ ପାଖ ଷ୍ଟୁଡ଼ିଓରେ ଉଠା ହୋଇଥିଲା ସେ ଫଟୋଟି । ଯଦିଓ ଏ ଫଟୋଟି ଉଠାଇବାକୁ ବି ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ବହୁତ ଅନୁନୟ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା ତାକୁ । ସେଇଠୁ କେବଳ ତାରି ଫଟୋଟି କାଟି ବଡ଼ କରାହୋଇଛି ଓ ଟଂଗା ହୋଇଛି ।

ପୁଣି ଗୋଟିଏ କଡ଼କୁ ତା'ର ଆଉ ଗୋଟିଏ ଫଟୋ । ଏ ଫଟୋଟି ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ରିଟାୟାର୍ଡ କରିବା ବେଳର । ପେନ୍‌ସନ୍ କାଗଜପତ୍ର ପାଇଁ ଉଭୟଙ୍କର ଫଟୋ ଦର୍କାର ପଡ଼ିଥିଲା । ସେଇଥିପାଇଁ ଉଠା ହୋଇଥିଲା ଏ ଫଟୋ । ସେଥିରୁ ବି ତାରି ଫଟୋକୁ କାଟି ବଡ଼ କରା ହୋଇଛି ଓ ଫଟୋରେ ଫୁଲମାଳ ପିନ୍ଧା ହୋଇଛି । ଓଃ ! ଯା ଭିତରେ ସେ ମରିସାରିଛି ପରା !

ସେ ଫଟୋ ସାମ୍ନାରେ ସୁସଜ୍ଜିତ ହୋଇ ରହିଛି ଦୀପସବୁ । ପ୍ରଦୀପ ପ୍ରଜ୍ୱଳନ ହବାର ବିଧି ଥାଏ ସଭା ପୂର୍ବରୁ ।

ସେ ତାର ସବୁଦିନିଆ ଅଭ୍ୟାସ ଭଳି ପ୍ରଥମେ ଦେଖି ନଉଛି ମଂଚରେ କେତୋଟି ଚଉକି ପଡ଼ିଛି । ସେଥିରୁ ଜାଣିବ ଯେ କେତେ ଜଣ ଅତିଥି ମ□ାସୀନ ହେବାର ଅଛି ।

ପୁଣି ବଡ଼ ସଂଭ୍ରମରେ ସେ ଯାଇ ବସୁଛି ସଭାର ସବା ଶେଷଆଡ଼କୁ ପଡ଼ିଥିବା ଗୋଟିଏ ଚଉକିରେ ଯେମିତିକି ଯେକୌଣସି ମୁହୂ□ରେ ସେ ହଠାତ୍ ଉଠି ଚାଲି ଯାଇ ପାରିବ ସଭା ମଝିରୁ ଅଥଚ ତାର ଏମିତି ଚାଲି ଯିବା କାହାରି ଆଖିରେ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ ।

ଯେମିତିକି ଯେକୌଣସି ମୁହୂ□ରେ ତାର ରିଂ ହେଉଥିବା ମୋବାଇଲ୍‌ରେ ସେ ରଖିପାରିବ ଜବାବ୍ ଯାହା ମ□ାସୀନ ଅତିଥି ବା ପାଖରେ ବସିଥିବା ଦର୍ଶକଙ୍କୁ ଆଦୌ ଡିଷ୍ଟର୍ବ କରିବ ନାହିଁ ।

ଯେମିତିକି ଯେକୌଣସି ମୁହୂ□ରେ ସ୍ୱାମୀ ଚିଲ୍ଲେଇ ଉଠିବେ, "ଅମୁକ ଫାଇଲ୍‌ଟି କୋଉଠି ରଖିଛ ? ବାହାର କରି ଦେଇ ଗଲ ନାହିଁ କାହିଁକି ସଭାକୁ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ? ବ□ମାନ ମୋର ଫାଇଲ୍‌ଟି ଦର୍କାର । ଏବେ ଆସି ଦିଅ ।"

ବା ପୁଅ ଫୋନ୍ କରି ପଚାରିବ, "ମୋର ଭୋଟର ଆଇ କାର୍ଡ଼, ପାସ୍‌ପୋର୍ଟ କୋଉଠି ରଖିଛୁ କହ । ମୁଁ ଖୋଜି ପାଉନି । ତୁ ଆସି ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ, ଏବେ ହିଁ ।"

ବା ବୋହୂ କହୁଥିବ, "ମା' ଆପଣ ଆସିଲେ ଯାଇ ରାନ୍ଧିବେ । ମତେ ସେ ମହୁର ବେସର ରାନ୍ଧିବା ଆସୁନି । ବାବା ଇନ୍‌ସୁଲିନ୍ ନବା ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ରନ୍ଧା ସରିବ ଯେମିତି । ରନ୍ଧା ସରିଲେ ପୁଅ ବି ଜଲ୍‌ଦି ଖାଇବ ।"

ବା ନାତି ପଚାରିବ, "ଜେଜେମା' ସଚ୍ଚି ରାଉତରାୟ କିଏ ଯେ ? ମୋର ସ୍କୁଲ୍ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟରେ ଦିଆ ହୋଇଛି ସଚ୍ଚି ରାଉତରାୟଙ୍କ 'ଛୋଟ ମୋର ଗାଁ'ଟି କବିତା ସହ ଫଟୋ । କାଲି ସ୍କୁଲ୍‌ରେ ସବ୍‌ମିଟ୍ ହେବ । ତାଂକର କବିତା ହିଁ କାଇଁ ଦିଆହେଲା ? ସେ କ'ଣ ଜଣେ ବଡ଼ କବି ?"

ବା ବଡ଼ ଝିଅ କହୁଥିବ, "ମୋ ପିଲାଂକ ପରୀକ୍ଷା ପୂର୍ବରୁ ତୁ ଚାଲିଆସିବୁ ବୋଉ । ମୁଁ ୟାଙ୍କ ସାଂଗରେ ସ୍ୱିଜରଲ୍ୟାଣ୍ଡ୍ ଯିବି ବୁଲିବାକୁ । ଟିକେଟ୍ ହୋଇଯାଇଛି । ତୁ ଆସିଲେ ପିଲାଂକୁ ସମ୍ଭାଳିବୁ । ମାତ୍ର ପନ୍ଦରଟା ଦିନର କଥା ତ !"

ବା ସାନ ଝିଅ କହୁଥିବ, "ମୋ ଡେଲିଭେରି ଟାଇମ୍ ବେଳକୁ ଆସି କ'ଣଟା କରିବୁ, ଏବେଠାରୁ ଚାଲିଆ ବୋଉ । କମ୍ପ୍ଲିକେସି ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲାଣି, ମତେ ଛୁଟିରେ ରହିବାକୁ ହବ ଏବେଠାରୁ ।"

ଏମିତି କୌଣସି ଫୋନ୍ କଲ୍‌କୁ ସେ ଏଡ଼ାଇ ଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ବା କେହି ତାକୁ କିଛି ସମୟ ଏକାନ୍ତ ଭାବରେ ତା' ମର୍ଜିରେ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାକୁ ଦେବେ ନାହିଁ । କାରଣ ତାର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସମୟ ବୋଲି ହିଁ କିଛି ନାହିଁ ।

ବା ଏମିତି କୁହାଯାଇପାରେ ଯେ ଏ ସଭାରେ ସେ ଥିବା କି ନଥିବାର ସ୍ଥିତି ଯେମିତି ଏ ସଭାରେ କାହା ଆଖିରେ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ ସେମିତି ସଭାରେ ବସିବାର ତାର ଇଚ୍ଛାକୁ ସମ୍ମାନ ଦେବା ଉଚିତ୍ ବୋଲି ବି ପରିବାରରେ କାହା ମନକୁ ଆସିବ ନାହିଁ ।

ଅଥଚ ଆଜି ସଭାରେ ଏମିତି କିଛି ହବାର ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ । କାରଣ ସେ ଅଶରୀରୀ । ତେଣୁ ସେ ନିର୍ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱରେ ବସିପାରିବ ।

ହେଇ ତ, ଏଇ ହଲ୍‌ରେ ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ ଦଉଡ଼ୁଛି ତା' ନାତୁଣୀଟି । କାଲି ପରି ଲାଗୁଛି । ଯେତେବେଳେ ତା' ମା' କଷ୍ଟ ପାଉଥିଲା, ଘରେ ମରଦ ଲୋକ କେହି ନ ଥିଲେ । ନା ଥିଲା କୋଉ ଗାଡ଼ି କି ଡ୍ରାଇଭର । ଛୁଟି ଥିଲା, ଥିଲା ଦୀପାବଳୀ । ସକାଳୁ ଯିଏ ଯାହାର ଘରୁ ବାହାରି ଯାଇଥିଲେ ଓ ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁଦ୍ଧା ଯିଏ ଯାହାର ଘରକୁ ଫେରି ଆସିଥାନ୍ତେ । ମାତ୍ର ସନ୍ଧ୍ୟା ଯାଏଁ ଅପେକ୍ଷା କରିବା ଅସମ୍ଭବ ହୋଇପଡ଼ିଲା । ଅଗତ୍ୟା ଗୋଟିଏ ଅଟୋ ଡାକି ବଡ଼ କଷ୍ଟରେ ତାକୁ ମେଡ଼ିକାଲ୍ ନଉନଉ ହିଁ ଜନ୍ମ ହେଲା ଝିଅଟି ।

ତାର ମନେ ଅଛି, ଶାଶୁ ମୁହଁ ଉଠେଇ ଦେଖି ନ ଥିଲେ ଝିଅଟିକୁ । ଅମାବାସ୍ୟା ତିଥିରେ ଜନ୍ମ ହେଇଛି ବୋଲି ତାକୁ ଅଶୁଭ ବୋଲି ଧରି ନେଇଥିଲେ । ଏମିତିକି ତା' ନିଜ ମା' ବି ଝିଅଟିଠାରେ ଏତେଟା ସ୍ନେହ ଦେଖଉ ନ ଥିଲା । ଏଥିରେ ତାର କ'ଣ ଦୋଷ ? ସମସ୍ତିଙ୍କର ଅନାଦର ଓ ଅଭଲପାଇବାରେ ବି ବଢ଼ିଉଠିଲା ଝିଅଟି । ଦିନେ ସେଇ ପାଲଟିଗଲା ସମସ୍ତିଙ୍କର ଆଖିର ତାରା । ଝିଅଟିଠିଁ ବେଶୀ ଲୋଭ ଥିଲା ତାର । ଜେଜେମା' କି ନା ! ବଡ଼ ନାତୁଣୀ ସେ ଥିଲା ତାର । ପ୍ରଥମ ଝିଅ ଥିଲା ଏ ପିଢ଼ିର ।

କଣ୍ଢେଇ ଡାକୁଥିଲା ତାକୁ ସେ । ଯଦିଓ ତାର ସ୍କୁଲ୍ ନାଁ ଥିଲା ମର୍ଯ୍ୟାଦା, ସେଇଟି କାହା ପାଟିରେ ଠିକ୍ ଭାବରେ ପଶୁ ନ ଥିଲା । ସେ ଭଲ ପାଠ ପଢୁଥିଲା, ଭଲ ନାଚୁ ଥିଲା, ଭଲ ଗୀତ ଗାଉ ଥିଲା ଓ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ କଥା ହେଲା ତାକୁ ପହଁରାରେ କେହି ପାରୁ ନ ଥିଲେ ଓ ଘୋଡ଼ା ଦୌଡ଼ରେ ବି ।

ମାଟ୍ରିକ୍ ପାଶ୍ କଲାପରେ ତାକୁ ପଠେଇ ଦିଆଗଲା ବିଦେଶ । କିଛି ଗୋଟାଏ ବୃ□ ପାଇ ସେ ବିଦେଶ ଚାଲିଗଲା ।

କଣ୍ଢେଇ ଯିବା ପରେ ଯେମିତି ହଠାତ୍ ଶୂନ୍ୟ ହୋଇଗଲା ସେ । ଗୋଟେ ସର୍ବଗ୍ରାସୀ ଶୂନ୍ୟତା ଦିନକୁ ଦିନ ତା' ମନକୁ, ଚିନ୍ତାକୁ ଓ ଚେତନାକୁ କାବୁ କରିବାରେ ଲାଗିଲା ।

ମାତ୍ର ଏ ଶୂନ୍ୟପଣ ବେଶୀ ଦିନ ରହିଲା ନାହିଁ ତା' ସାଂଗରେ । ଦିନ କେଇଟା ପରେ ହିଁ ମରିଗଲା ସେ । ହଠାତ୍ । ସଂଜବେଳେ ଠାକୁର ଘରେ ବସି ପ୍ରାର୍ଥନା ଗାଉଥିଲା ବେଳେ ଜଳୁଥିବା ଦୀପରୁ ନିଆଁ ଲାଗିଗଲା ତା' ଦେହରେ । ମଠା ଶାଢ଼ୀ ପିନ୍ଧିଥିଲା ଓ ମୀରା ଭଜନ ଗାଉଥିଲା । କେତେବେଳେ ଯେ ଶାଢ଼ୀରେ ନିଆଁ ଧରି ଯାଇଛି ଜାଣି ପାରିଲା ନାହିଁ । ଶାଢ଼ୀ ସହ ଜଳିଗଲା ତାର ସମଗ୍ର ଶରୀର । ପୋଡ଼ିହେଇ ମରିଗଲା ସେ । ଆଉ ବଂଚିଲା ନାହିଁ ।

ବିଦେଶ ଯିବା ଦିନ ହିଁ କହିଥିଲା କଣ୍ଢେଇ, "ଜେଜେମା', ତୋ କବିତାସବୁ ମୁଁ ବଡ଼ ହେଲେ ପଢ଼ିବି । ଏବେ ତ କିଛି ବୁଝିପାରୁନି । ଦିନେ ସେସବୁକୁ ମୁଁ ଇଂରାଜୀରେ ଅନୁବାଦ କରିବି ଓ ଯାହାସବୁ ଲୁଚେଇ ଲୁଚେଇ ଲେଖୁଛୁ ସାରା ଦୁନିଆକୁ ଜଣାଇବି । ଦିନେ କବିତାରେ ହିଁ ଭେଟିବି ତୋର ସେ ଅଦୃଶ୍ୟ ପ୍ରେମିକକୁ ଯାହାପାଇଁ ତୁ ରାତିରାତି ଜାଗି ରହି କବିତା ଲେଖୁଛୁ ଓ କଷ୍ଟ ପାଉଛୁ ।"

ଆଖିରୁ ଧାରଧାର ଲୁହ ଗଡ଼ି ପଡ଼ିଥିଲା ସେଦିନ ତାର । ଆହା, ଝିଅଟି ଛୋଟ ହେଲେ କ'ଣ ହେବ, କେତେ ବୁଝିପାରିଛି ସେ ତାକୁ ! ତା' ଜୀବନକୁ !

ତାପରଠାରୁ ସେ ବି ଅପେକ୍ଷା କରୁଥିଲା କଣ୍ଢେଇର ଫେରିବା ବାଟକୁ ।

ତା' ଆଗରେ ଦିନେ ବଖାଣିଥାନ୍ତା ହୁଏତ କେମିତି ସେ ସାରା ଜୀବନ ଜଳିଛି ଓ ରାତିରାତି ଚେଇଁରହି କବିତା ଲେଖିଛି । ଜୀବନରେ ପ୍ରେମ ଟିକିଏ ପାଇବା ପାଇଁ କେମିତି ବ୍ୟାକୁଳ ହୋଇ ଉଠିଛି ସେ ?

କାହିଁକି ସାରା ସଂସାର ରହିଯାଇଛି ତା' ଉଦାସୀନତାରେ ?

କାହିଁକି ଏ ପିଲାଛୁଆ, ସ୍ୱାମୀ ସୁଖ ତାକୁ ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥରେ ସୁଖୀ କରିପାରିନି ?

କାହିଁକି କୌଣସି ପାର୍ଥିବ ସୁଖ ତାକୁ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣତା ଆଣି ଦେଇନି ?

ଯାହାକୁ ସେ ସୁଖ ବୋଲି ବୁଝୁଛି ସଂସାର ତାକୁ କାହିଁକି ନାଁ ଦଉଛି ବାତୁଳତାର ? ବ୍ୟଭିଚାରର ?

ଯଦିଓ ସେ କାହାପ୍ରତି କେବେ ତାର କ□ବ୍ୟରେ ହେଳା କରିନାହିଁ । ଛଅଟି ପିଲାଂକୁ ମଣିଷ କରିଛି । ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ସଂଭାଳିଛି । ଶାଶୁ ଶ୍ୱଶୁରଙ୍କ ସେବା କରିଛି । ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବଙ୍କ ଚର୍ଚ୍ଚା କରିଛି । ବହୁ କୁଟୁମ୍ବୀ ପରିବାରର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଯତ୍ନ ନେଇଛି ।

କେଉଁଭଳି ସେ ପ୍ରେମର ସ୍ୱରୂପ ଯାହାକୁ ସେ ପ୍ରତି ମୁହୂ□ରେ ଖୋଜିଛି ଅଥଚ ପାଇନି !

କିଏ ସେହି ପ୍ରିୟତମ ଯାହାକୁ ସେ ତମାମ୍ ଜୀବନ ଅପେକ୍ଷିଛି ?

ସେ ଛୁଇଁହେବା ପରି ଦୂରତାରେ ନ ଥାନ୍ତି ଅଥଚ ଯେମିତି ପ୍ରତି ମୁହୂ□ରେ ହିଁ ଶିହରଣ ଖେଳାଇ ଦେଉଥାନ୍ତି ତାର ତନ୍ତ୍ରୀ ତନ୍ତ୍ରୀରେ ।

ସେ ଦେଖିହେବା ପରି ଦୂରତାରେ ନ ଥାନ୍ତି ଅଥଚ ଯେମିତି ପ୍ରତି ମୁହୂ□ରେ ହିଁ ତାଂକୁ ଭେଟିବା ଭଳି ଲାଗୁଥାଏ, ତାଂକର ଉପସ୍ଥିତି ଅନୁଭବି ହଉଥାଏ ।

ସେ ନିଜେ ବି ଜାଣି ନାହିଁ ହୁଏତ ।

ସେଇ ଆକାରହୀନ, ଅଦୃଶ୍ୟ ଅଥଚ ଇପ୍‌ସିତ ପ୍ରେମିକଙ୍କୁ କେମିତି ବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ବଖାଣି ପାରନ୍ତା ସିଏ ?

ତେଣୁ ସେ ଅହରହ ତାଂକୁ ଖୋଜୁଥାଏ, ଲୋଡୁଥାଏ ଓ ସେଇ ବ୍ୟାକୁଳତା ହିଁ ତାକୁ ରାଶି ରାଶି କବିତା ଲେଖିବାକୁ ଉସ୍‌କାଏ ।

ଏ ଘରେ କେହି କବିତା ବୁଝନ୍ତିନି ।

ଆତ୍ମୀୟଙ୍କର ସବୁଦିନିଆ ତାସ୍ସଲ୍ୟ ଭିତରେ ଗଳାରୁଦ୍ଧ ହୋଇଯାଏ କବିତାର ।

ପରିବାରର ଅବଜ୍ଞା ଅନାଦର ଭିତରେ କବିତା ଲୁଚିଯାଏ ।

କବିତା ହଜିଯାଏ ପ୍ରିୟ ପରିଜନଙ୍କ ଟାହି ଟାପରାରେ ।

କେହି କବିତା ଲେଖାକୁ ସହୃଦୟତାର ସହ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି ନାହିଁ । ତେଣୁ ତା' ଭିତରେ ଥାଏ ଅଭିମାନ । ଅଥଚ ସେଇ ଅଭିମାନରେ ସେ କବିତାକୁ କେବେ ଦୂରେଇ ଦିଏନା ନିଜଠାରୁ । ବରଂ ସେ ବେଶୀ ବେଶୀ କବିତାର ସାନ୍ନିଧ୍ୟ ଲୋଡ଼ି ବସେ ।

ଯେତେବେଳେ ସେ କବିତା ଲେଖିବସେ ଠିକ୍ ସେତେବେଳେ ହିଁ କିଛି ନା କିଛି କାମ ବରାଦ କରନ୍ତି ପରିବାରର କେହି । କିଛି ନା କିଛି ଶୁଣିବାକୁ ପଡ଼େ ଓ ଭାରାକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଯାଏ ମନ । ସେ ଆଉ ଲେଖି ପାରେନା । ତାର ଭାବନାର ଡୋରି ଛିଡ଼ିଯାଏ ।

ଥରେଥରେ ସକାଳୁ ରାତି ଯାଏଁ ଗୋଟିଏ ଧାଡ଼ିକୁ ଧରି ସେ ଘୂରୁଥାଏ । ଘରର ଗୋଟିଗୋଟି କାମ କରିଚାଲୁଥାଏ ଅଥଚ ସମୟ ପାଏନା ସେଇ ଧାଡ଼ିଟିକୁ କୋଉଠି ଟିପିଦବାକୁ । ସେ ଧାଡ଼ିଟି ସବୁଦିନପାଇଁ ହଜିଯାଏ । ସମସ୍ତିଙ୍କ ଅଜାଣତରେ ସେ କାଂଦେ । ଠିକ୍ କେହିଜଣେ ଆତ୍ମୀୟଙ୍କୁ ସବୁଦିନପାଇଁ ହରାଇବା ଭଳି ତା' ଭିତରୁ କୋହ ଉଠେ । ଏସବୁ ସେ କାହାରିକୁ ଦେଖାଇ ପାରେ ନାହିଁ । ନିଜ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ବି ନୁହେଁ । ଏସବୁ ସଂସାର ପାଇଁ ହାସ୍ୟାସ୍ପଦ କଥାରେ ଗଣାଯାଏ ।

ହୁଏତ ଦିନେ ଏଇ ବ୍ୟାକୁଳତାକୁ ବୁଝିଥାନ୍ତା କଣ୍ଢେଇ । ଅଥଚ କବିତା ସବୁ ପଢ଼ିବା ଓ ବୁଝିବାର ବୟସ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ହିଁ ସେ ବିଦେଶ ଚାଲିଗଲା ।

ଆଜି କଣ୍ଢେଇ ବାହା ହେଲାଣି, ମା' ହେଲାଣି । ସଂସାର କଲାଣି । ଅବିକଳ ତାରି ମୁହଁ ଆଣିଛି । ତାରି ଆଖି, ନାକ ଓ କଥା କହିବାର ଶୈଳୀ ।

ଏବେ କଣ୍ଢେଇ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଧାଁଦଉଡ଼ କରୁଛି । ସାମ୍ନାର ପ୍ରଥମ ଦୁଇ ଧାଡ଼ିର ସିଟ୍‌ରେ ଗଣ୍ୟମାନ୍ୟ କବି, ଲେଖକ ଓ ସାହିତ୍ୟିକ ବସିଛନ୍ତି । ତା ପର ଧାଡ଼ିରେ ତା' ପରିବାରର ଲୋକେ । ବଡ଼ ପୁଅ ରୋହିତ ବସିଛି ଗୋଟାଏ କଣକୁ । ବୁଢ଼ା ହେଇଗଲାଣି ଖୁବ୍ । ତଥାପି ଆସିଛି ଏ ସଭାକୁ ହ୍ୱିଲ୍ ଚେୟାରରେ । ତା' ପାଖକୁ ବସିଛି ଅରୁଣ, ସାନ ମଝିଆ । ବଡ଼ ବୋହୂ ବୋଧେ ଆସିନି । ଦ୍ୱିତୀୟ ଜ୍ୱାଇଁ ବି । ଏମାନଙ୍କୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ତା' ପରିବାରର ବାକି ସମସ୍ତେ ଆସିଛନ୍ତି । କଣ୍ଢେଇର ଆମେରିକାନ୍ ସ୍ୱାମୀ ଓ ତା' ଝିଅ ବି ।

ମ□ ଉପରେ ଆଠଟି ଚଉକି ରଖା ହୋଇଛି । ଆମ କବିତାର ପାଂଚ ଜଣ ଶିଖର ପୁରୁଷ ବସୁଛନ୍ତି ଯାଇ ସେ ଚଉକିରେ । ବସୁଛନ୍ତି ଏ ସଭାର ଆୟୋଜକ ଦୁଇ ଜଣ ଓ ବସୁଛି କଣ୍ଢେଇ, ତା' ନାତୁଣୀ ।

ଏବେ ସଭା ଆରମ୍ଭ ହେବ । ସେ ପର୍ସ ଦରାଣ୍ଡୁଛି । ମୋବାଇଲ୍ ରିଂ ହେଉଛି କି ? ସଂଗେ ସଂଗେ ନ ଉଠାଇଲେ ସ୍ୱାମୀ ରାଗିଯିବେ । ଏଣୁତେଣୁ କହିବା ଆରମ୍ଭ କରିବେ, "କୋଉଠି ଘୁମେଇ ପଡ଼ିଛ କି ? ଏତେ ରିଂ ହେଉଛି, ଶୁଭୁନି ?" ପରକୁ ପର ଆହୁରି ଗାଳି ।

ଓଃ ! ସେ ଭୁଲିଯାଇଛି ଯେ ଏବେ ତ ସେ ଅଶରୀରୀ । ସ୍ୱଦେହରେ ନାହିଁ ସିଏ ଏଠି । କେବଳ ତାର ଆତ୍ମାଟି ଯାହା ନିରବ ହୋଇ ବସି ରହିଛି ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ, ମୂକ ପରି । କେହି ଦେଖି ପାରୁ ନାହାନ୍ତି ତାକୁ ଅଥଚ ସେ ସମସ୍ତିଙ୍କୁ ଦେଖୁଛି, ଶୁଣୁଛି ।

ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସଟିଏ ମାରିଲା ସେ । ଏବେ ଲଗାତାର ଫୋନ୍ ରିଂ ହବାର ନାହିଁ । ଅତଏବ୍ ସେ ସ୍ଥିର ହୋଇ ବସିପାରିବ ଓ ଶୁଣିପାରିବ ସଭିଙ୍କୁ ।

ପ୍ରଦୀପ ପ୍ରଜ୍ୱଳନ କରିବାକୁ ଉଠିଲେଣି ସଭିଏଁ । ସମସ୍ତିଙ୍କ ମୁହଁରେ ଶୋକ ଶୋକ ଭାବ । ନୀରବତା ଛାଇଯାଇଛି ହଲ୍‌ରେ । ମୃତ୍ୟୁର ପଚିଶ ବର୍ଷ ପରେ ଆୟୋଜିତ ହୋଇଛି ସଭାଟି, ଜଣେ କବିର ସ୍ମୃତିରେ । କବି ନୁହଁ ତ ନାରୀ କବିର ସ୍ମୃତିରେ ।

କେହି ଜଣେ ପଛ ଧାଡ଼ିରୁ ପଚାରୁଛି, "ଯିଏ ମଲା, ସିଏ ଗଲା, ଏତେ ବର୍ଷ ପରେ କାଇଁ ମନେପଡ଼ିଲା ତାଙ୍କ କଥା !"

କେହିଜଣେ କହୁଛି, "ସେ ବଂଚିଥିଲାବେଳେ ଯେତିକି ସମ୍ମାନ ଓ ସିଦ୍ଧି ପାଇବା କଥା ପାଇନାହାନ୍ତି ।"

କେହିଜଣେ ଉ□ର ଫେରାଉଛି, "କାହିଁକି ନା ଆମ ସାହିତ୍ୟ ତାଂକୁ ହତାଦର କରିଛି, ତାଂକ ପ୍ରାପ୍ୟ ତାଂକୁ ମିଳିନି ।"

କେହିଜଣେ କହୁଛି, "ତାଂକ ନିଜ ପରିବାର ପରା ତାଂକ କବିତାକୁ ଦିନେ ଭଲ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖିନି !"

କେହିଜଣେ କହୁଛି, "ପରମ ପ୍ରେମିକାଟିଏ ଥିଲେ ସେ । ସେ ବଂଚିଥିଲାବେଳେ ଗଦା ଗଦା ପ୍ରେମ କବିତା ଲେଖିଯାଇଛନ୍ତି । ଯାହା କେବେ ବହି ଆକାରରେ ଛପା ହୋଇପାରିନି ।"

"ସେ ପ୍ରେମ କବିତା ପଢ଼ିଲେ ଆଜି ବି ରୁମ ଟାଂକୁରି ଉଠେ ।" କେହିଜଣେ କହୁଛି ।

କେହିଜଣେ କହୁଛି, "ତାଂକ ଆଖିକୁ ଦେଖ ତ, କବିତା ପରି ଛଳଛଳ ଅବିକଳ ।"

"ତାଂକର ସମଗ୍ର କୃତିକୁ ନେଇ ପରା ବହି ବାହାରୁଛି ଆଜି, ଏଇଠି ଉନ୍ମୋଚିତ ହେବ ।" କେହିଜଣେ ଯୋଗ କରୁଛି ।

ସବୁ ଶୁଣୁଛି ସେ । ଆଖିରୁ ଲୁହ ନିଗିଡ଼ି ପଡ଼ୁଛି । ପୋଛିବାକୁ ସନ୍ତର୍ପଣରେ ହାତ ବଢ଼ଉଛି ସେ, ହେଲେ ତାର ହାତ କାଇଁ ଯେ ? ଆଖି ବି କାଇଁ ?

ମ□ାସୀନ କବିମାନେ ଜଣଜଣ କରି ତା' ବିଷୟରେ କହୁଛନ୍ତି ।

ସେ ଜଣେ ମହିୟସୀ ମହିଳା ଥିଲେ । ବହୁ କୁଟୁମ୍ବୀ ପରିବାରରେ ବାହା ହୋଇ ଛଅଟି ପିଲାଂକ ଜଂଜାଳ ଭିତରେ ବି ସେ ଚମତ୍କାର କବିତାମାନ ଲେଖି ଯାଇଛନ୍ତି । ବିଶିଷ୍ଟ କବିଜଣକ ତାଂକ ଭାଷଣରେ କହୁଛନ୍ତି ।

ଆଉ ଜଣେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ କବି ତାଂକ କବିତାର ପଦମାନ ଆବୃ□ କରି ଶୁଣଉଛନ୍ତି । କହୁଛନ୍ତି ତାଂକ କବିତାରେ ପ୍ରେମ ଥିଲା, ରହସ୍ୟ ବି ଥିଲା । ଅଥଚ ସେଇ ପ୍ରେମ କୌଣସି ଶରୀରଧାରୀ ପୁରୁଷ ପ୍ରତି ନୁହେଁ । ସେ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ପ୍ରେମର କବି ଥିଲେ । ତାଂକ କବିତାର ମୁଖ୍ୟ ସ୍ୱର ଥିଲା ପ୍ରେମ ଓ ପ୍ରାର୍ଥନା ।

ଅପେକ୍ଷାକୃତ କମ୍ ବୟସ୍କ କବିଜଣକ କହୁଛନ୍ତି ଆଜି ବି ତାଂକ କବିତା ପଢ଼ିଲେ ଲାଗେ, ଇଏ ଯେମିତି ଆମ ସମୟର କବିତା । ଜଣେ ନାରୀର ହର୍ଷ, ବିଷାଦ, ଅପେକ୍ଷା, ନିର୍ଜନତା, ନିଃସଂଗତା ସବୁ ଏପରି ଛନ୍ଦରେ ଲେଖାଯାଇଛି ଯେ ଏଭଳି କବିତା ବାସ୍ତବରେ ବିରଳ ।

ସଭାପତିତ୍ୱ କରୁଥିବା ସବୁଠାରୁ ବୟସ୍କ କବିଜଣକ କହୁଛନ୍ତି ଜୀବଦ୍ଦଶାରେ ସେ ଅନେକ କିଛି ସହିଛନ୍ତି । ସାରା ଜୀବନ କବିତାରେ ନିଜକୁ ବୁଡ଼ାଇ ରଖିବା ସ□ ବି ସାହିତ୍ୟ ତାଂକୁ ପ୍ରତିବଦଳରେ ଦେଇଛି କ'ଣ ? ଯେତିକି ସମ୍ମାନ ପାଇବା କଥା ସେ ପାଇପାରି ନାହାନ୍ତି ।

ସଭାର ମୁଖ୍ୟ ଅତିଥି ବଖାଣୁଛନ୍ତି କମଳା ଦାସ ଓ ଅମୃତା ପ୍ରୀତମ୍‌ଙ୍କଠୁ ନେଇ ପଦ୍ମା ସଚଦେବ୍ ଓ ହବ୍‌ବା ଖାତୁନ୍‌ଙ୍କ କଥା । ସମସ୍ତିଙ୍କର ଜୀବନ ସଂଘର୍ଷର କାହାଣୀ । କବିତା ପାଇଁ ଜୀବନରେ ଭୋଗିଥିବା କ୍ଳେଶ କଥା ।

କମଳା ଦାସ ଓ ଅମୃତା ପ୍ରୀତମ୍‌ଙ୍କର ବୈବାହିକ ଜୀବନ କିପରି ସୁଖକର ନ ଥିଲା । ଦାମ୍ପତ୍ୟ ସଫଳ ନ ଥିଲା । ରାତିରେ ସଭିଏଁ ଶୋଇଲା ପରେ କମଳା ଦାସ୍ କିପରି ଟେବୁଲ୍ ଉପରୁ ଅଇଁଠା ବାସନ ହଟେଇ ସେଇଠି ବସି ରାତି ପାହିବା ଯାଏଁ ଲେଖୁଥିଲେ । ଯେବେ ଦୁଧ ବାଲା ଆସି ବେଲ୍ ଟିପୁଥିଲା ତାଂକର ଧ୍ୟାନ ଭାଂଗୁଥିଲା । ଥରକୁ ଥର ବିବାହ କରି ଅମୃତା ପ୍ରୀତମ୍ କିପରି ଯଂତ୍ରଣା ଭୋଗିଥିଲେ । ଶେଷ ଜୀବନରେ ପାଇଥିବା ପ୍ରେମ ହିଁ ତାଂକୁ କିଛିଟା ଆଶ୍ୱସ୍ତି ଆଣି ଦେଇଥିଲା ଜୀବନରେ । ଗପୁଛନ୍ତି ହବ୍‌ବା ଖାତୁନ୍‌ଙ୍କ ସ୍ୱାମୀ ସୁଲତାନ୍ ଯେବେ ତାଂକୁ ପଚାରୁଥିଲେ କାହାପାଇଁ ଲେଖିଛ ଏ ପ୍ରେମ କବିତା ? ହବ୍‌ବା ଖାତୁନ୍ ହସୁଥିଲେ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଏ ପ୍ରଶ୍ନରେ । କହୁଥିଲେ, "ମୋର ପ୍ରେମିକ କିଏ ତାହା କେବଳ ମୁଁ ହିଁ ଜାଣେ ।" ଏ କଥାପଦକ କହିଲାବେଳେ ସେଇ ସମୟରେ କିଭଳି ଝଡ଼ର ସାମ୍ନା କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିବ ତାଂକୁ ? ପୁଣି କବି କହୁଛନ୍ତି ଛଅଟି ପିଲାର ଜଂଜାଳ ସହ ସ୍ୱାମୀ ପରିବାରର ଯତ୍ନ ନେଇ କିଭଳି ଯେ ହଜାର ହଜାର କବିତା ସେ ଲେଖିପାରିଲେ ଓ କବିତ୍ୱର ସେଇ ଆବେଗଟିକକ ନିଜ ଭିତରେ ବଂଚାଇ ରଖିପାରିଲେ ତାହା ହିଁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା ।

ସେ ହସୁଛି ଏ କଥା ଶୁଣି । ସେ କବିତା ଲେଖୁଥିବା ଦିନମାନଙ୍କ ପୀଡ଼ା, ଅସହ୍ୟ ହୋଇ ଉଠୁଥିବା ଜୀବନ, ମନଯାକ ମାଡ଼ିଯାଉଥିବା କ୍ଷୋଭର ଛଉ, ଥରକୁ ଥର ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିବାର ଚରମ ନିଷ୍ପ□ ସହ ଯୁଝିବାର ବେଳ କଥା ସେ ଭାବୁଛି । କୌଣସି ଦିନ ଦୁନିଆ ଜାଣିଲା ନାଇଁ ଏସବୁ କଥା । ସେ ବଡ଼ ସଂଭ୍ରମରେ ଲୁଚେଇ ରଖିଲା ନିଜ ଭିତରେ ସବୁ ।

ସଭାର ଆୟୋଜକ ଏଭଳି ସଭାଟିଏ କରିବା ପଛର କାରଣ ବଖାଣୁଛନ୍ତି । ତାଂକ ମୃତ୍ୟୁର ଦୀର୍ଘ ପଚିଶ ବର୍ଷ ପରେ ଯେ ଏଭଳି ସଭାଟିଏ ତାଂକ ସ୍ମୃତିରେ ଆୟୋଜିତ ହୋଇପାରିଲା ତାହା ହିଁ ଆମର ସୌଭାଗ୍ୟ ବୋଲି କହିଲାବେଳେ ସେ ଉତ୍‌ଫୁଲ୍ଲିତ ହୋଇ ଉଠୁଛନ୍ତି ।

ଏଥର ଆସୁଛି ତାର ନାତୁଣୀ । କଣ୍ଢେଇ । ତାର ପ୍ରିୟ କଣ୍ଢେଇ । ତାର ଗଳାର ମାଳି । ଚଷମା ପିନ୍ଧିଛି । ଆଖିକି ବୋଧେ ଠିକ୍ ଭାବରେ ଦିଶୁନି । ତାର ବି ତ ବୟସ ହେଲାଣି । ହେଲେ ସେମିତି ନହନହକା ଅଛି, ପିଲାଦିନ ପରି । ସବୁବେଳେ ତ ଖାଇବାରେ ହେଙ୍ଗାମ କଲା, ହଜାରେ ବାଛିଲା, ଆଉ ଦିହରେ ଲାଗିବ କ'ଣ ?

କିଛି କହିବା ପୂର୍ବରୁ ସେ ସ୍ତବ୍ଧ ହୋଇ ଛିଡ଼ା ରହୁଛି । କିଛି କହୁନି କାହିଁକି ?

ହେଇ ତ କାନ୍ଦିଲାଣି ସେ । ଛି ! ମା', କାନ୍ଦନା । ମୁଁ ପରା ଏଇଠି ଅଛି । କାନ୍ଦନା । ତାର ଲୁହ ପୋଛିବାକୁ ହାତଟି ଉଠିଯିବା କଥା ଏତେବେଳକୁ । ଅଥଚ ହାତ କାଇଁ !

କହୁଛି, "ମୋ ଜେଜେମା' ଗୋଟିଏ ପରୀ ଥିଲା, ସତସତିକା ପରୀ ।

ସେ ଯାହା ଛୁଉଁଥିଲା, ତାହା ସୁନା ପାଲଟି ଯାଉଥିଲା ।

ତା' ଆଖିରେ ଥିଲା ନୀଳ ରଂଗର ଆଲୁଅ, ତା' ହୃଦୟରେ ଥିଲା ଶୁଭ୍ର ସ୍ଫଟିକ ପ୍ରେମ, ତା' ମନରେ ଥିଲା କରୁଣାର ଫଲ୍‌ଗୁ ।

ମୋ ଜେଜେମା' ନାରୀ ନ ଥିଲା, ସାଧାରଣ ନାରୀ ତ ଜମାରୁ ନ ଥିଲା, ଥିଲା ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ପରି କେହି ଜଣେ ।

ସେଥିପାଇଁ ତା' କବିତାରେ ସବୁବେଳେ ପ୍ରେମ ଥିଲା, ପ୍ରାର୍ଥନା ଥିଲା ଓ ଥିଲା ପ୍ରତିଟି ଅଘଟଣ ପରେ ବି ସଳଖ ହୋଇ ଛିଡ଼ାହେବାର ଦମ୍ଭ ।

ଜେଜେମା'ର ଜୀବନ ପ୍ରତି ବିତୃଷ୍ଣା ଥିଲା ସତ । ହେଲେ ସେଇ ବିତୃଷ୍ଣା ମଧ୍ୟରୁ ସେ ସାଉଁଟି ଆଣୁଥିଲା ବଂଚିବାର କାରଣମାନ ।

ଜେଜେମା'ର ସମୟ ପ୍ରତି ଅଭିଯୋଗ ଥିଲା ସତ । ହେଲେ ସେଇ ଅଭିଯୋଗମାନଙ୍କୁ ସେ ଥାପୁଡ଼େଇ ଶୁଆଇ ପକଉଥିଲା, ଖୁବ୍ ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବରେ ।

ଜେଜେମା'ର ସଂସାର ପ୍ରତି ଉଦାସୀନତା ଥିଲା ସତ । ସେଇ ଉଦାସୀନତା ବି ତାକୁ ନିଜ ପ୍ରତି ହେୟଭାବ ସହ ଲଢ଼ିବାର ଖୋରାକ୍ ଯୋଗଉଥିଲା ।

ଜେଜେମା' ତା' ଜୀବଦ୍ଦଶାରେ କ'ଣ ପାଇଥିଲା, କ'ଣ ପାଇ ନ ଥିଲା ତାହା ଉଖାରିବା ଆଜି ସଭାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନୁହେଁ, ବରଂ ସବୁ ଦୁଃସ୍ଥିତିମାନଙ୍କ ଭିତରେ ବି ସେ କିପରି ଫୁଲପରି ଫୁଟିଯାଇ ବାସ୍ନା ଚହଟାଇ ପାରୁଥିଲା, ସେଇ ସାହସକୁ ଅବଲୋକନ କରିବାର ବେଳ ଇଏ।"

କଣ୍ଢେଇ କେତେ କଥା କହିପାରୁଛି ଏଭଳି ଏକ ସଭାରେ! ବଂଚିଥିଲାବେଳେ କେବେ ବି ସେ ହୁଏତ କଣ୍ଢେଇ ପରି କହିପାରି ନ ଥାନ୍ତା। ନିଜକୁ ଏତେ ସୁନ୍ଦର ଭାବରେ ସେ ନିଜେ ବି କେବେ ତର୍ଜମା କରିନି। ସିଏ ତ ବଡ଼ ପାଟିରେ କଥା ବି କହିପାରିନି କି ସ୍ୱାଭାବିକ୍ ହସିପାରିନି କେବେ।

ନା! ତାର କିଛି ବି ଆଉ ଅଭିଯୋଗ ନାହିଁ କାହା ପ୍ରତି। ଜୀବଦ୍ଦଶାରେ ନ ହେଉ ପଛେ, ମରିବାର ପଚିଶ ବର୍ଷ ପରେ ତ ତାକୁ ମନେପକେଇ ଏଭଳି ଆଲୋଚନା ହୋଇପାରୁଛି! କେହି ନ ହେଲେ ତା' ନାତୁଣୀ ତ ତାକୁ ବୁଝିପାରିଛି। ତା' ମନକୁ ପଢ଼ି ପାରିଛି! ଏତିକି କ'ଣ ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ!

ଆଜି ଏ ସଭାରେ ଆରମ୍ଭରୁ ଶେଷଯାଏଁ ବିନା କିଛି ଚିନ୍ତା, ବିନା କିଛି ଆତଂକ, ବିନା କିଛି ଦୋଦୋପା[illegible]ରେ ସେ ବସିପାରିଛି, ସେଇ କ'ଣ ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ! ହଉପଛେ ବିନା ଦେହରେ।

ତାର ଆତ୍ମା ଯାହା ଆଜିଯାଏଁ ଅମୋକ୍ଷ ହୋଇ ଘୁରି ବୁଲୁଥିଲା, ହୁଏତ ଆଜିଠୁଁ ଆଉ କାହାଠାରୁ କିଛି ଆଶା ରଖିବନି। ଏଣିକି ତା' କବିତାମାନଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ, ତା' ବହି ଦାୟିତ୍ୱ କଣ୍ଢେଇର।

ସେ ମୁକ୍ତି ପାଇଯାଇଛି ଗୋଟେ ଦାୟିତ୍ୱରୁ। ଏଣିକି କବିତାମାନଙ୍କର ବି ତାଠିଁ କିଛି ଅଭିଯୋଗ ରହିବ ନାହିଁ। ସେ ଆଶ୍ୱସ୍ତ ହେଲା।

କଣ୍ଢେଇ ମ[illegible]ରୁ ଓହ୍ଲେଇ ଆସି ବସୁଛି ଗୋଟେ କଣକୁ। କଇଁ କଇଁ ହୋଇ କାନ୍ଦୁଛି। ପିଲାଟା ଏତେ ଭାବପ୍ରବଣ କାଇଁକି ହେଲା! ପିଲାଦିନରୁ ନାକକାନ୍ଦୁରି ଥିଲା। ମାତ୍ର ବିଦେଶ ଯାଇ ପାଠ ପଢ଼ି କିଛି ବି ବଦଳିଲାନି। ଏମିତି ଭାବପ୍ରବଣ ହେଲେ ସମାଜରେ ଚଳିବ କେମିତି! ପୁଣି ଆତଂକ ଘୋଟେଇ ଆସିଲା ତା' ମନରେ।

"ଜେଜେମା' ତୋ ସାଂଗରେ ଅଛି ମା'।" ଏତିକି କହୁକହୁ ତା' ଭିତରୁ ବି ଯେମିତି କେହିଜଣେ କଇଁ କଇଁ ହୋଇ କାନ୍ଦି ଉଠିଲା, ଅବିକଳ କଣ୍ଢେଇ ପରି।

ଜଣ ଜଣ କରି ସମସ୍ତେ ବାହାରି ଗଲେଣି ସଭାଗୃହରୁ। ବହିଟି ଉନ୍ମୋଚିତ ହୋଇସାରିଛି। ଅତିଥିମାନଙ୍କ ହାତରେ ଖଣ୍ଡେ ଲେଖାଁ ବହି। କୋଉଠୁ ଉପରୁ ଟିକିଏ ଦିଶୁଚି ତ କୋଉଠୁ କଡ଼ରୁ ତ କୋଉଠୁ ତଳୁ। ପୁରା ବହିଟି ଦିଶୁନି। କଭର ପେଜ୍‌ରେ କୋଉ ଚିତ୍ର ଅଛି? କୋଉ କୋଉ କବିତା ଅଛି ଏଥିରେ?

ଯୋଉ କବିତା କଥା ଭାବି ଥରେ ହାତ ବୁଡ଼େଇ ଦେଇଥିଲା ଗରମ ତେଲରେ ପକୁଡ଼ି ଛାଣିଲା ବେଳେ, ସେ କବିତାଟି ଅଛି କି?

ନା ଯୋଉ କବିତା କଥା ଭାବି ଖସି ପଡ଼ିଥିଲା ତିନି ମହଲାର ସିଡ଼ିରୁ ସେ କବିତା!

ନା ଅଛି ଗର୍ଭ ଯଂତ୍ରଣା ଅସହ୍ୟ ହେଲାବେଳେ ଚିତ୍କାର କରୁ କରୁ ଯୋଉ କବିତାଟି ବଡ଼ ପାଟିରେ ଗାଇ ଉଠିଥିଲା ଓ ମୁହୂ[illegible]କରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲା ବଡ଼ ଝିଅଟି, ସେ କବିତା!

ଅଛି କି ସେ କବିତାଟି ଯୋଉ କବିତାଟି ଅଧା ଲେଖି ସେ ଉଠିଯାଇଥିଲା ପୁଅର ବାନ୍ତି ପୋଛିବାକୁ ଓ ସେଥିରୁ ମାତ୍ର କେଇଟି ଧାଡ଼ି ଉପରେ ଆଖି ପକେଇ ସ୍ୱାମୀ ଉହୁଙ୍କି ଆସିଥିଲେ। ସେ ହସିଥିଲା କେବଳ। ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ସଂଦେହ ତାକୁ କ୍ରୋଧିତ କରି ନ ଥିଲା ବରଂ ଲେଖିବାକୁ ରଂଜକ ଯୋଗାଇଥିଲା ଓ ବାକି ଧାଡ଼ିତକ ସେ ଲେଖିପାରିଥିଲା ସହଜ ଭାବରେ।

ଅଛି କି ସେ କବିତା ଯାହା ତାକୁ ରାତି ରାତି ନିଦରୁ ଉଠେଇ ପକେଇ କଲମ ଧରିବାକୁ ବାଧ କରୁଥିଲା!

ସେ କବିତାଟି ଅଛି କି ଯୋଉଟା ପଢ଼ି ସେ ଅନେକ ସମୟରେ ଝରଝର କାନ୍ଦି ପକଉଥିଲା!

କୋଉ କୋଉ କବିତା ଅଛି ସେଥିରେ!

ସେ 'ମଲ୍ଲୀମାଳର ମହକ' କବିତା ଯାହାକୁ ସ୍ୱାମୀ ଟିକ୍‌ଟିକ୍ କରି ଚିରି ଉଡ଼େଇ ଦେଇଥିଲେ ତାକୁ ସଂଦେହ କରି।

ଯୋଉ କବିତାଟି ଲେଖିବା ପୂର୍ବରୁ ହିଁ ତାର ମୁଖସ୍ଥ ହୋଇଯାଇଥିଲା। ମନକୁ ମନ ବାରବାର ଗୁଣୁଗୁଣୁ ହେଇ ଯାହାକୁ ଲେଖିବାକୁ ସେ ଢେର୍ ଦିନ ପରେ ସମୟ ଜୁଟେଇ ପାରିଥିଲା।

ଅଂଧାରକୁ ନେଇ ଲେଖାଥିବା ସେ କବିତାଟି ବି ଅଛି କି ଏଥିରେ! ଅଂଧାରରେ କେହି କାହାକୁ ନ ଛୁଇଁ ବି କେଜାଣି କିଭଳି ଏକ ପ୍ରାପ୍ତିରେ ଉଲ୍ଲସିତ ହୋଇ ଉଠିବା କଥା ଲେଖାଥିଲା ଯୋଉଥିରେ!

ସେ ବହିର ସୂଚୀପତ୍ର ଟିକେ ସେ ଦେଖିପାରନ୍ତା କି?

କଣ୍ଢେଇ ପୁଣି ବ୍ୟସ୍ତ ରହିଗଲାଣି କାହା କାହା ସହ ଗପରେ।

ପ୍ରସିଦ୍ଧ କବି ଜଣକ କଣ୍ଢେଇର ପିଠି ଥାପୁଡ଼େଇ କହୁଛନ୍ତି, "ଭଲ କାମଟାଏ କଲ ମା', ତମର ଏ ଉଦ୍ୟମ ଦେଖି ତମ ଜେଜେମା' ଯୋଉଠି ଥିବେ ନିଶ୍ଚୟ ଖୁସି ହଉଥିବେ।"

ସେତେବେଳେ ନୂଆ ନୂଆ ଲେଖୁଥିଲେ ଏ କବି ଜଣକ। ଏବେ ଖୁବ୍ ନାଁ କମେଇଲେଣି।

ଷ୍ଟଲ୍‌ରୁ ବହି କିଣିଲେଣି ଲୋକମାନେ। ଅଧା ଦାମ୍‌ରେ ମିଳୁଛି। ରିହାତିରେ।

ଭିଡ଼କୁ ଠେଲି ସେ ପଶିଯାଇ ଦେଖିବ କି ବହିଟି! ଥରେ ଖାଲି ଛୁଅନ୍ତା ଟିକିଏ। ଥରେ ଖାଲି ଆଉଁସି ଆଣନ୍ତା ତାକୁ। ପ୍ରଥମ ପୁଅ ଜନ୍ମ ବେଳେ ଯେମିତି ତଲ୍ଲୀନ ହୋଇ ଉଠିଥିଲା ସେ, ଠିକ୍ ସେହିଭଳି ଅନୁଭବ ହେଉଛି ତାର। ଥରେ ଛୁଅଁନ୍ତା ଖାଲି!

ନା। ଏବେ ଏସବୁ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

ହେଇ ତ, ତା' ଆଖିରୁ ପୁଣି ଲୁହ ବୋହିଲାଣି ଧାରଧାର। ନାଃ। ଏ ଖୁସି ବେଳରେ କାନ୍ଦିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ। ସେ ହସିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି।

ଜେଜେମା', ଜେଜେମା' ତୁ କାନ୍ଦୁଛୁ କାହିଁକି? ହସୁଛୁ କାହିଁକି? ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁଛୁ କି? ସ୍ୱପ୍ନରେ କ'ଣ କେହି କାନ୍ଦେ, ପୁଣି ହସେ? ତତେ

କନ୍ଦଉଛି କିଏ ? ଷଠୀ ଦୁସେଇଁ ହସଉଛନ୍ତି କି ? ପଚାରୁଛି କଣ୍ଢେଇ । ପାଂଚ ବର୍ଷର କଣ୍ଢେଇ ।

ଚମକି ଉଠିପଡ଼ିଲା ସେ । ବୋହୂ ଆସି ଛିଡ଼ା ହୋଇଛି ଖଟ ଦାଢ଼କୁ ଲାଗି ।

“କ'ଣ ହେଲା ମା', କାଇଁ କାନ୍ଦୁଛନ୍ତି, ପୁଣି ହସୁଛନ୍ତି । କିଛି ଖରାପ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଲେ କି ? ଘ□ାରେ ଆସି ସାତଟା ବାଜିଲାଣି । ଆପଣ ଭୋର୍ ଚାରିଟାରୁ ଉଠିବା ଲୋକ । ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ଆସିଲି ଏ ଘରକୁ । ଆପଣ କାନ୍ଦୁଛନ୍ତି ପୁଣି ହସୁଛନ୍ତି ଏମିତି ଯେ, ମୁଁ ଡରିଗଲି । କ'ଣ ହେଲା ମା' ?”

ପ୍ରକୃତିସ୍ଥ ହେଲା ସେ । କଣ୍ଢେଇ କହୁଛି, “ଜେଜେମା', ମୁଁ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଲି ଗୋଟେ ଧଳା କୁଆ ଆସି ବସିଛି ଆମ ବାଲ୍‌କୋନୀ ଦାଢ଼ରେ । ରାବୁଛି, ରାବି ଚାଲିଛି । ତୁ ତ କହୁଥିଲୁ ଧଳା କୁଆ ନ ଥାଏ କୋଉଠି । ଅଥଚ ମମ୍ମି କହେ, ପାହାନ୍ତା ସ୍ୱପ୍ନ ସତ ହୁଏ । ସତରେ କ'ଣ ଧଳା କୁଆ ଆସିବ ? ତୁ ବି ସ୍ୱପ୍ନରେ କ'ଣ ଦେଖିଲୁ ଯେ କାନ୍ଦୁଥିଲୁ, ହସୁଥିଲୁ ଏମିତି ?”

କହୁକହୁ ହସି ଗଡ଼ିଗଲା କଣ୍ଢେଇ ।

କଣ୍ଢେଇକୁ କୋଳକୁ ଜାକି ଆଣି ସେ କହିଲା, “ସେଇ ଧଳା କୁଆ ପରି କିଛି ।”

***

('କାଦମ୍ବିନୀ' ଡିସେମ୍ବର –୨୦୧୭ରେ ପ୍ରକାଶିତ)

ବ୍ଲାକି

ଗାୟତ୍ରୀବାଳା ପଣ୍ଡା

ଗୋଟିଏ ସାମାନ୍ୟ କୁକୁର ଛୁଆକୁ ନେଇ ଏତେଗୁଡ଼ାଏ ଘଟଣା ଘଟିଯିବ, ମୁଁ କେବେ ବି ଭାବିନଥିଲି । କୁକୁରଙ୍କ ପ୍ରତି ମୋର ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଘୃଣା ଥିଲା । ଖାଲି କୁକୁର ନୁହଁ, ବିଲେଇଙ୍କ ପ୍ରତି ବି । ତେବେ ମୁଁ ବେଶୀ ଘୃଣା କରୁଥିଲି କୁକୁରମାନଙ୍କୁ, ଦେଶୀ ହୁଅନ୍ତୁ ବା ବିଦେଶୀ । ମୋର ଘୃଣାର ମାତ୍ରା ଏତେ ଅଧିକ ଥିଲା ଯେ ତାକୁ ନେଇ ଗପଟିଏ ବା ଉପନ୍ୟାସଟିଏ ଲେଖାଯାଇପାରେ । ମାତ୍ର ସେତକ ଲେଖିବାଠୁ ବି ମୁଁ ଦୂରେଇ ରହୁଥିଲି, କାରଣ ଲେଖିଲା ବେଳକୁ ଶଳା ଜାତି ଜାତିକା କୁକୁର ପିଲାଙ୍କ ଉପରେ ପହଁରି ଯାଉଥିଲା ଆଖି ଓ ଧେଡ଼ି କୁ□ୀଠୁ ନେଇ ପ୍ରିୟଙ୍କା ଚୋପ୍ରା କରୁଥିବା ଆଡ଼ଭର୍ଟାଇଜ୍‌ର ସେ ଛାପିଛାପିଆ କୁକୁରଟା ଯାଏଁ ଯେମିତି ଛିଡ଼ା ହୋଇଯାଉଥିଲେ ଧାଡ଼ି ବାନ୍ଧି ମୋ ଟେବୁଲ୍ ସାମ୍ନାରେ । ଯେମିତି ତାଙ୍କ ଭୁକାରେ ଫାଟିଫୁଟି ଯାଉଥିଲା ମୋର ଅନ୍ତଃସ୍ଥଳ ।

ଇସ୍ ! କି ଅସନା, ଜାତି ! ଭୟଂକର ଓ ଡାହାଳ ।

ସତେ କି ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ କୁକୁର ଟାକି ବସିଛନ୍ତି ମୋ ଆୟୁଷ୍କାଳ ।

ମୋ ସ୍ୱାମୀ କିନ୍ତୁ କୁକୁରକୁ ଭାରି ଭଲ ପାଉଥିଲେ । ଭଲ ପାଉଥିଲେ ମାନେ ତାଙ୍କୁ ଯଦି ସୁଯୋଗ ଦିଆଯାଆନ୍ତା ସେ କୁକୁର ସହିତ ଏକାଠି ଗୋଟିଏ ଖଟ ଉପରେ ବି ବସିପାରନ୍ତେ, ତାକୁ କୁଣ୍ଢେଇ ଧରିପାରନ୍ତେ, ଖେଳିପାରନ୍ତେ ତା' ସହ, ତାକୁ କୋଳରେ ପୁରେଇ କାର୍‌ରେ ଟୁର୍‌ରେ ବି ଯାଇପାରନ୍ତେ । ଅବଶ୍ୟ ସିଏ ବିଦେଶୀ ଓ କୌତୁକିଆ କୁକୁର ହୋଇଥିବା ଦରକାର ।

ମୋର ଘୃଣା ଓ ବିରକ୍ତି ଯୋଗୁଁ ସେ କୁକୁରଟିଏ ପାଳିବା କଥା କେବେ ବି ମୁହଁଖୋଲି କହିପାରୁନଥିଲେ । ଯଦିଓ କେତେବେଳେ କାହା ଘରେ କୁକୁରଟିଏ ରଖିଥିବାର ଦେଖିଲେ ଅବା ରାସ୍ତାଘାଟରେ କେହି ପାଳିଥିବା କୁକୁରଟିକୁ ବୁଲୁଥିବାର ଦେଖିଲେ ନିଶ୍ଚୟ ତାଙ୍କ ପାଟିରୁ ବାହାରି ଆସୁଥିଲା, ଆମର ବି ଏମିତିଆ କୁକୁରଟେ ରଖିଲେ ହୁଅନ୍ତାନି । ଏକୁଟିଆ ଘରଟା, କୁକୁର କେତେ ବଫାଦାର ଜାଣିଛ, ଚବିଶ ଘ□ା ଜଗି ରହନ୍ତା ତ ଅନ୍ତତଃ । ମୁଁ ଏତେ ଜୋର୍‌ରେ ଚିଲ୍ଲେଇବା ଓ ଯୁକ୍ତି କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଉଥିଲି ଯେ, ସେ ଚୁପ୍ ହୋଇଯାଉଥିଲେ ନଚେତ୍ କହୁଥିଲେ, ନାଇଁ ମ, ତମେ ଯଦି ନ ଚାହୁଁଛ, କ'ଣ ଆଉ ରଖନ୍ତେ କି ! ମୁଁ ଏମିତି କହୁଥିଲି ନା... ।

ତଥାପି ରାଗ ଶାନ୍ତ ହଉନଥିଲା ମୋର । ଘରକୁ ଫେରିଲା ଯାଏଁ ମୁଁ ତାଙ୍କ ସହ କଥାବା□ା କରୁନଥିଲି ଏମିତିକି ରାତିରେ ଶୋଇବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବି । ସେ କହୁଥିଲେ, କୁକୁର ସହିତ ତମର ଆଉ ପୂର୍ବଜନ୍ମରେ କିଛି ଶତ୍ରୁତା ଥିଲା କି !

କେଜାଣି ! ମୁଁ ବି ବେଳେବେଳେ ଏୟା ଭାବୁଥିଲି ।

କୁକୁର ପ୍ରତି ମୋର ମନୋଭାବ ଏତେ କଦର୍ଯ୍ୟ ହେଲା କାହିଁକି ଓ କେମିତି ? ପିଲାଦିନେ ଶୁଣିଥିଲି ଆମ ଗାଁର କେହି ଜଣେ କହୁଥିଲେ ଯେ କଟକ ବଡ଼ ମେଡ଼ିକାଲ୍‌ରେ ତାଙ୍କର ଝିଅ ଜନ୍ମବେଳେ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ଯେଉଁ ବେଡ୍‌ରେ ରହୁଥିଲେ, ତା ପାଖ ବେଡ୍‌ରେ ରହୁଥିବା ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟି କାଲେ ଗୋଟିଏ କୁକୁର ଛୁଆକୁ ଜନ୍ମ ଦେଇଥିଲା । ସିଏ କାଲେ ଏହା ବି କହୁଥିଲା ଯେ ସେ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ କହୁଥିଲା ସବୁବେଳେ ତା ପେଟ ଭିତରେ କିଏ ଗୋଟାଏ ରାମ୍ପୁଡ଼ି ଦଉଥିଲା, ସିଏ ଗର୍ଭବତୀ ଥିଲାବେଳେ । ଏହା କେମିତି ସମ୍ଭବ ! ମଣିଷ ପେଟରୁ କ'ଣ କୁକୁର ଛୁଆ ଜନ୍ମ ହେଇପାରେ ! କଥାଟି ମତେ ବଡ଼ ଉଦ୍‌ଭଟ ଲାଗୁଥିଲେ ବି କିଛି ସମୟର ଅନ୍ୟମନସ୍କତା ଓ ଭୟ ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଥିଲା ।

ଏ କଥାଟି ମୋ ଭିତରେ ଏମିତି ଆତଙ୍କ ଭରି ଦେଇଥିଲା ଯେ ମୁଁ ଅବିରତ ସେଇ ଗୋଟିଏ କଥା ଭାବୁଥିଲି ମଣିଷ ପେଟକୁ କୁକୁର ଛୁଆ ଗଲା କେମିତି । ବୋଧେ ସେତେବେଳେ ମତେ ଆଠ କି ନଅ ବର୍ଷ ବୟସ ହେଇଥିବ ଓ ଏମିତି ଏକ ଅଜବ ଉଦ୍‌ଭଟ କଥା କୁକୁର ପ୍ରତି ମୋର ଭୟ ଏତେମାତ୍ରାରେ ବଢ଼େଇ ଦେଇଥିଲା ଯେ କୁକୁରଟିଏ ଦେଖିଲା ମାତ୍ରେ ମୋର ସେଇକଥା ମନେପଡ଼ି ଯାଉଥିଲା ଓ ମୁଁ ଡ଼ରି ଯାଉଥିଲି ।

ଶୀତଦିନ ଆରମ୍ଭରୁ ହିଁ ଗାଁ ଦାଣ୍ଡରେ ଭ□ି ହୋଇଯାଉଥିଲେ ଦଳଦଳ କୁକୁର ଛୁଆ । ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ କୁକୁର ଛଅ, ସାତ, ଆଠ, ଦଶ ଯାଏଁ ପିଲା ଜନ୍ମ କରେ କେମିତି ? ତା ପେଟ ଭିତରେ କଣ ଏତେ ଜାଗା ଥାଏ ... ଏମିତି ବି ପ୍ରଶ୍ନ ମୋର ମନକୁ ଆସୁଥିଲା, ସେ ଛୁଆରୁ ମରିଯାଉଥିଲେ ଅନେକ, ଖୁବ୍ ବେଶୀରେ ଦୁଇ କି ତିନି ବଂଚୁଥିଲେ । ଗୋଟିଏ ମାଈ କୁ□ୀ ପଛରେ ଗୋଡ଼ଉଥିବା ଦଳେ କୁକୁର ଛୁଆଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ମତେ କେବଳ ଅସନା ଲାଗୁନଥିଲା, ବିରକ୍ତି ବି ଲାଗୁଥିଲା, ଯେମିତି ସେମାନେ ମୋତେ ଘେରି ହିଁ ସାଲୁବାଲୁ ହଉଛନ୍ତି । ମୁଁ ଟେକା ଫିଙ୍ଗି ତାଙ୍କୁ ଘଉଡ଼ଉ ଥିଲି, ହାତରେ ବାଡ଼ିଥିଲେ ପିଟି ପକଉଥିଲି ।

ଆମ ଘରେ ବି କେବେ କୁକୁର ପାଳିବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିନଥିଲା । ଯଦିଓ ଘରର ବଳକା ଖାଦ୍ୟ, ମାଛ ଓ ମାଂସ କ□ା ବୋଉ ରଖି ଦେଇ ଆସୁଥିଲା ଗୋଟେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଜାଗାରେ, ଆମ ଘର ସାମ୍ନା ଗେଟ୍ ପାଖରେ ଅନବରତ ପଡ଼ି ରହିଥିବା କୁକୁରଟି ପାଇଁ, ଯଦିଓ ପ୍ରତିଦିନ ତାକୁ ଖାଦ୍ୟ ଦବାଟା ବାଧ୍ୟବାଧକତା ନଥିଲା, ଯଦିଓ ବୋଉର ବି ଘରେ କୁକୁର ପାଳିବାର ମାନସିକତା ନଥିଲା ।

"ସ୍ତ୍ରୀଲୋକଟିଏ କୁକୁର ଛୁଆ ଜନ୍ମ ଦେଇଛି'' ଏଇ କଥାଟି ହିଁ କେମିତି ସମଗ୍ର କୁକୁର ଜାତି ପାଇଁ ମୋ ଭିତରେ ଭରି ଦେଇଥିଲା ବିଷ !

ଯଦିଓ ଏ ଘଟଣାର କିଛି ସତ୍ୟାସତ୍ୟ ନଥିଲା !

ଯଦିଓ ସତ୍ୟାସତ୍ୟ ଜାଣିବା ସମ୍ବନ୍ଧରେ କିଛି ଉପାୟ ବି ନଥିଲା ।

ଯଦିଓ ଉପାୟ ଖୋଜିବା ପାଇଁ ମୋର ଆଗ୍ରହ କି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନଥିଲା ।

କୁକୁରଙ୍କୁ ନେଇ ଆଉ ଯୋଉ ଯୋଉ କଥା ମତେ ଅସହ୍ୟ କରୁଥିଲା ତାହେଲା ରାସ୍ତାଘାଟରେ ଛିଡ଼ାହୋଇ ସମ୍ଭୋଗ କରିବା । ଏ ଦୃଶ୍ୟଟି ଖୁବ୍ ଅଶ୍ଳୀଳ ଥିଲା । ଥରେଥରେ ବାପାଙ୍କ ସହ କି ଭାଇ ସହିତ କୁଆଡ଼େ ଗୋଟେ ଯାଉଥିବ ଓ ସାମ୍ନାରେ ଦୁଇଟି କୁକୁର ଏ ପ୍ରକାର ଅଶ୍ଳୀଳ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲିପ୍ତ ଥିବେ ! ଇସ୍, ମୁହଁ ପୋଡ଼ିଯାଏ ଯେମିତି ! କେମିତି କେଜାଣି ଏତେ ବିନ୍ଦାସ୍, ଏତେ ଖୋଲାଖୋଲି ଭାବରେ ସେମାନେ କରିପାରନ୍ତି ଏମିତି କାମ !

କୁକୁରଙ୍କୁ ନେଇ ଯୋଉ କଥାଟି ମୋର ହୃତ୍‌କଂପନ ବଢ଼ାଇ ଦେଉଥିଲା, ସେଇଟି ହେଲା କୁକୁରଙ୍କ କାନ୍ଦ । ଏମିତି ଲହରେଇ ଲହରେଇ କାନ୍ଦିବେ ଯେ, ନିକଟ ଭବିଷ୍ୟରେ କିଏ ନା କିଏ ଗୋଟେ ମରିବ ନିଶ୍ଚୟ । ତାଙ୍କର ଏଭଳି କାନ୍ଦ ଶୁଣି କେତେ ରାତି ମୋର ନ କଟିଛି ଅନିଦ୍ରାରେ ! ଯଦିଓ ଦୂରରୁ ଶୁଭୁଥାଏ ସେ କାନ୍ଦ, କେବେକେବେ ନିକଟରୁ ବି, ତଥାପି ଥରିଉଠେ ଛାତି । ମୁଁ ଭୟଭୀତ ହୁଏ, ବାପା କହନ୍ତି ସେଗୁଡ଼ା ଅନ୍ଧବିଶ୍ୱାସ । କାଇଁ ଏତେ ଭାବୁଛୁ ?

ଜେଜେମା’ ମରିବାର ପୂର୍ବଦିନ ସକାଳ ଆଠଟାରୁ ଗୋଟାଏ କୁକୁର ମୋ ଗ୍ୟାରେଜରେ ଏମିତି କାନ୍ଦିଲା ଯେ, ମୁଁ ଖୁବ୍ ଚିନ୍ତିତ ହୋଇପଡ଼ିଲି । କ’ଣ ଅଘଟଣ ଘଟିବାକୁ ଯାଉଛି ଆଗକୁ ? କାହାର କ’ଣ ହବ ? ପୁଣି ନିଜକୁ ବୁଝେଇଲି... ନା... ଏସବୁ ଅନ୍ଧବିଶ୍ୱାସ । ଅଥଚ ସବୁକିଛି ଠିକ୍‌ଠାକ୍ ଥାଇ ଜେଜେମା’ ଚାଲିଗଲା ହଠାତ୍ କୁକୁର କାନ୍ଦିବା ପରଦିନ ।

ଏ କୁକୁର ଜାତିଟା ଲୋପ ପାଇଯାଆନ୍ତା କି ପୃଥିବୀରୁ !

କେବଳ ଅସ୍ଥିର କି ଅସହ୍ୟ ନୁହଁ, ମତେ ଅଣନିଃଶ୍ୱାସୀ ବି କରିଦେଇଛନ୍ତି ଏ କୁକୁରପଲ । ସେଥର ଶିଲଂ ଗଲାବେଳେ କେହିଜଣେ କହିଲେ, ସେଠାରେ କୁକୁର ତାଙ୍କର ପ୍ରିୟ ଭୋଜନ । ସବୁ ରେଷ୍ଟୁରା□ରେ କୁକୁର ମାଂସ, ଘୁଷୁରି ମାଂସ ପ୍ରଚୁର । ମୁଁ ଡରିଗଲି, ଯାହଉ ଆମ ଅ□ଳରେ ଜଣେ ଓଡ଼ିଆ ଲୋକ ଯିଏକି ସେଠାର ସେ□ାଲ ୟୁନିଭର୍ସିଟିର ପ୍ରଫେସର ତାଙ୍କରି ଘରେ ରହିଲୁ ସେଇ କିଛିଦିନ । ସକାଳୁ ବୁଲି ବାହାରିଲା ବେଳେ ପାଣି, ଫଳ ଓ ପାଉଁରୁଟି ନେଇ ଯାଉଥିଲୁ ସାଙ୍ଗରେ ପଛକେ ବାଟରେ କୋଉଠି କିଛି ଆଦୌ ଖାଉନଥିଲୁ । ରାସ୍ତା କଡ଼ ଦୋକାନ ମାନଙ୍କରେ ରୁମ ଛାଲି ଟଂଗା ହୋଇଥିଲା କୁକୁର ଓ ଘୁଷୁରି ମାଂସ ସହ ଗୋରୁ ମାଂସ ବି । ଏସବୁ ଦେଖିବା ବି ମୋ ପାଇଁ ଖୁବ୍ ଅସହ୍ୟ ଥିଲା ।

ତେବେ ଦିନେ ଚେରାପୁଞ୍ଜି ଗଲବେଳେ ବାଟରେ ଆମ ଗାଡ଼ିଟି ହଠାତ୍ ଖରାପ ହୋଇଗଲା ଓ ସେ ଡ୍ରାଇଭର ଆମକୁ ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଗାଡ଼ିରେ ପଠାଇବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କଲା । ମୋ ପୁଅ ବି ସେତେବେଳକୁ ଏତେ କାନ୍ଦୁଥିଲା ଯେ ଆମେ ଆମର ଖାଦ୍ୟ ବ୍ୟାଗଟି ସେ ପୂର୍ବ ଗାଡ଼ିରେ ଛାଡ଼ିଦେଲୁ ଅଗତ୍ୟା ଆମକୁ ଏକ ହୋଟେଲ୍‌କୁ ଖାଇବାକୁ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ମାତ୍ର ସେଠାରେ ପହ□ ଜାଣିଲୁ ତାଙ୍କର ସ୍ପେଶାଲ ଡିସ୍ ଭାବରେ ଅଛି କୁକୁର ମାଂସ ଓ ଘୁଷୁରି ମାଂସ । ସେଠାରେ ଭେଜ୍ ଆଇଟମ୍ କିଛି ନାହିଁ । ଆଖପାଖରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ହୋଟେଲ୍ ନ ଥିଲା । ମତେ ଏତେ ଘୃଣା ଲାଗିଲା ଯେ ମୁଁ ସେ ହୋଟେଲରୁ ଆସୁଥିବା ରନ୍ଧା ଖାଦ୍ୟର ବାସ୍ନା ସହିନପାରି ବାହାରେ ଆସି ଭକ୍‌ଭକ୍ ବାନ୍ତି କରି ପକେଇଲି । ଆମେ ସେଦିନ ଉପାସ ରହିଲୁ ଓ ଆମର ଟୁର୍‌କୁ ସେଇଠି ରଖି ଘରକୁ ଫେରିଆସିଲୁ ।

କେବଳ ସେଇ କୁକୁର ପାଇଁ ହିଁ ଆମର ଶିଲଂ ଭ୍ରମଣ ବେକାର ହୋଇଗଲା । ମୁଁ ଏତେ ମାନସିକ ଅସ୍ଥିରତାରେ ରହିଲି ଯେ ଭ୍ରମଣର ମଜ୍ଜା ଉଠେଇ ପାରିଲି ନାହିଁ ।

ଏସବୁ କଥା ଜାଣନ୍ତି ମୋ ସ୍ୱାମୀ । ତେଣୁ କୁକୁର ପ୍ରସଂଗ ସେ ଜମା ଉଠାନ୍ତି ନାହିଁ । ମାତ୍ର ମୋ ପୁଅଟି ଯେବେ ଦୁଇ ତିନି ବର୍ଷର ହେଲା ମୁଁ ଦେଖିଲି କୁକୁରଙ୍କ ପ୍ରତି ତାର ପ୍ରବଳ ଆଗ୍ରହ, ପ୍ରବଳ ଲୋଭ, ପ୍ରବଳ ଭଲପାଇବା । ସେ କୁକୁର ଦେଖି ଏତେ ଖୁସି ହୋଇଯାଉଥିଲା ଯେ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ଧରି ପକଉଥିଲା ତାଂକୁ, ଜାଣୁନଥିଲା ଯେ ସେମାନେ କାମୁଡ଼ିଦେବେ କି କ’ଣ । ରାସ୍ତାରେ ଯୋଉ କୁକୁର ଦେଖୁଥିଲା ତାଙ୍କୁ ଆ ଆ ଡାକୁଥିଲା । ମୋର ଅଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଆଉଁସି ପକଉଥିଲା, ତାଙ୍କୁ ମାଡ଼ିବସି ଗେଲ କରି ପକଉଥିଲା । କୁକୁର ପ୍ରତି ତାର ଏମିତି ମୋହ ଓ ଆଗ୍ରହ ଦେଖି ମୋ ସ୍ୱାମୀ ଦିନେ ମତେ କିଛି ନ ପଚାରି କୁକୁର ଛୁଆଟିଏ କିଣି ଆଣିଲେ । ଯଦିଓ କୁକୁର ଛୁଆଟି ଦେଖିବାକୁ ଧଳା, ସୁନ୍ଦର ଓ କୌତୁକିଆ ଥିଲା, ତେବେ ବି ମୁଁ ହଠାତ୍ ତାଙ୍କର କୁକୁର ଛୁଆଟିଏ ଆଣି ଘରେ ପାଳିବାର ନିଷ୍ପ□କୁ ଠିକ୍ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିଲି ନାହିଁ । ମୁଁ ସେଦିନ ଘରେ କିଛି ରନ୍ଧାବଢ଼ା କଲି ନାହିଁ । ରାଗରେ ଶୋଇଲି ।

ସିଏ ମତେ ବୁଝାଇଲେ, ଆମ ପୁଅ କେତେ ଖୁସି ହଉଚି କୁକୁରକୁ ଦେଖି । ବାହାର ବୁଲା କୁକୁରଙ୍କ ପଛରେ ଧାଉଁଛି । ଇନ୍‌ଫେକ୍‌ସନ୍ ହଉଛି । ଯାକୁ ଆମେ ଘରେ ରଖିବା ହେପାଜତ୍‌ରେ । ପୁଅ ତା ସହିତ ଖେଳିବ, ଖୁସିହବ । ପୁଅର ଖୁସିଠୁ କ’ଣ ତମ ନିଜର ଇଚ୍ଛା/ଅନିଚ୍ଛା ଟା ବଡ଼ । ତା’ ଖୁସିକୁ ବି ଆମେ ନଜରନ୍ଦାଜ କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।

ସିଏ ଏତେ ଭାଷଣ ମାରିଲେ ଯେ ମୁଁ ପୁଅର ଖୁସିକୁ ଆଖି ଆଗରେ ରଖି ଚୁପ୍ ରହିଲି । ଅଥଚ ମୋ ଭିତରେ ଏକସାଙ୍ଗରେ ଅନେକ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଙ୍କି ମାରିଲା ।

ମାତ୍ର ତାକୁ ଖାଇବାକୁ ପିଇବାକୁ ଦବ କିଏ ? ମୁଁ ପଚାରିଲି ।

ମୁଁ । ମୋ ସ୍ୱାମୀ କହିଲେ ।

: ତାର ଝାଡ଼ା ପରିସ୍ରା କିଏ ପୋଛିବ, ଏବେ ତ ସେ ଛୁଆଟା, ତାକୁ ଟ୍ରେନ୍‌ଡ୍ ନ କଲା ଯାଏ ସିଏ ଘରେ ହଗିବ, ମୁତିବ । କିଏ ପୋଛିବ ତାକୁ । ମୁଁ ସେ ଅସନା କାମ କରିପାରିବି ନାହିଁ ।

: ମୁଁ କରିବି । ତମର କରିବା ଦରକାର ନାହିଁ ।

: ପୁଅର ଆମର ଆଜ୍‌ମା ଅଛି । ମୋର ବି । ଡକ୍ଟର ମନା କରିଛନ୍ତି ପେଟ୍ ରଖିବାକୁ, ଜାଣିନ ନା ଭୁଲିଯାଇଛ ।

: ୟାର ବେଶୀ ରୁମ ହବନି । ମୁଁ କଣ ଖାଲିଟାରେ ପା□ହଜାର ଦେଇ ଆଣିଚି । ଭଲ ବ୍ରିଡ୍ ଏଇଟା ।

: ଯଦି ପୁଅକୁ କାମୁଡ଼ି ଦିଏ...ପୁଅ ତ ଜାବୁଡ଼ି ଧରି ପକଉଚି ତାକୁ ।

: ନା, ଭ୍ୟାକ୍ସିନ୍ ନେଇଯାଇଛି ସିଏ । କାମୁଡ଼ିଲେ ବି କିଛି ହବନି ।

: ତାର ଗାଧୁଆ ପାଧୁଆ, ରୋଗ ବଇରାଗ, ଖାଇବା ପିଇବା ମୁଁ କିଛି ଜାଣିନି ସେସବୁ । ମୋଟ୍ ଉପରେ ମୁଁ ଯାର କିଛି ବି ଦାୟିତ୍ୱ ନେଇପାରିବି ନାହିଁ ।

: ତମର ନବା ଦରକାର ନାହିଁ । ମୁଁ ନେବି ପରା କହିଲି ।

: ଜାଣିଚ, କୁକୁର ମୋର ପସନ୍ଦ ନୁହେଁ । ତଥାପି ତମେ ଆଣିଚ, ମତେ କଲବଲ କରି ମାରିବାକୁ, ନୁହେଁ ।

: ଏତେ ବୁଝେଇଲା ପରେ ବି ବୁଝୁନ । ପୁଅ ପାଇଁ ଅନ୍ତତଃ ସହିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କର ।

: ପୁଅ ପାଇଁ ନା ବାପ ପାଇଁ ।

: ଉଭୟଙ୍କ ପାଇଁ ।

ମୁଁ ତଥାପି ବୁଝେଇ ପାରୁନଥିଲି ମୋ ଭିତରେ କେତେ ଆତଙ୍କ, କେତେ ଅସ୍ଥିରତା ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଛି । ଯେମିତି କେହିଜଣେ ରାମ୍ପୁଡ଼ି ଚାଲିଚି ମୋର ସାରା ଦେହ ଓ ଅସହ୍ୟ ଜ୍ୱଳନରେ ମୁଁ ଛଟପଟ ହଉଛି ।

ସେ କୁକୁରଟି ଶେଷରେ ରହିଲା ଆମ ଘରେ ଓ ସୁମିତ୍ ତାର ସବୁ ଯତ୍ନ ନେଲେ । ତଥାପି ସେ କେତେବେଳେ କେମିତି ଝାଡ଼ା ପରିସ୍ରା କରୁଥିଲା ତ ମୁଁ ବାଲ୍‌କୋନୀ କବାଟ ଭିତରପଟୁ ବନ୍ଦ୍ କରି ରଖୁଥିଲି ସୁମିତ୍ ଆସିବା ଯାଏଁ । ସେ ଆସିଲା ପରେ ହିଁ ତାକୁ ସଫା କରୁଥିଲେ । ସେଇ ବାଲ୍‌କୋନୀ କବାଟ ବନ୍ଦ ହବା ସମୟତକ କୁକରଟି ଭୁକି ଚାଲୁଥିଲା ଓ ମୁଁ ଶୋଇବା ଘରେ କବାଟ ବନ୍ଦ୍ କରି ରହୁଥିଲି । ମୋ ନିଜ ଘରେ ହିଁ ମତେ ଏକ ପ୍ରକାର ବନ୍ଦୀ ଭଳି ରହିବାକୁ ହଉଥିଲା । କାରଣ ତାର ଭୁକିବାର ସ୍ୱରଟି ମୋପାଇଁ ଖୁବ୍ ଅସହ୍ୟ ଥିଲା ।

ଏମିତି ସପ୍ତାହେ ଖଣ୍ଡେ ଚାଲିଲା । ମାତ୍ର ଏସବୁ ଆଉ ଅଧିକ ଦିନ ସହିବା ମୋ ପକ୍ଷରେ ସମ୍ଭବ ନଥିଲା । ଦିନେ ସେ କୁକୁର କାଟି ପକେଇଲା ମୋର ସୋଫା, ଟିକ୍‌ଟିକ୍ କରିଦେଲା ପର୍ଦା ସବୁକୁ । ମୋର ରାଗ ସେଦିନ ଏତେ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ରୂପ ଧାରଣ କଲା ଯେ, ସୁମିତ୍ ବାଧହେଇ ତାକୁ ନେଇ ତାଙ୍କର ଜଣେ ସାଙ୍ଗ ଘରେ ଦେଇଆସିଲେ । ଯଦିଓ କୁକୁର ଛୁଆଟିର ଦାନ୍ତ ଶୂଳେଇ ହଉଚି ବୋଲି ସଫେଇ ଦବାକୁ ସେ ଭୁଲିନଥିଲେ । ତା ପରଠୁ କୁକୁର ପ୍ରସଂଗ ଉଠିବା ଆମ ଘରେ ପ୍ରାୟ ବନ୍ଦ୍ ହୋଇଯାଇଥିଲା ।

ମାତ୍ର ଏ ନୂଆଘର ତୋଳି ସେଠାକୁ ଆସି ରହିବା ପରେ ମୋ ପୁଅର କୁକୁର ପ୍ରୀତି ପୁଣି ଚେଇଁ ଉଠିଲା । ଏ ଘରଟି ଏମିତି ଜାଗାରେ ଥିଲା ଯାହା ସହରରେ ଯିବନି କି ଗାଁରେ ଯିବନି । ଏ କଲୋନୀ ସରୁସରୁ ଗାଁ । ଜମିବାଡ଼ି ବିଲ୍‌ଡ଼ର୍‌କୁ ଦେଇ କିଛି ଲୋକ ନିଜର ପୁରୁଣା ଘରେ ଅଛନ୍ତି ତ କିଛି ଅନ୍ୟ କୋଉଠିକି ଉଠି ଯାଇଛନ୍ତି । ତେବେ ଏ ଜାଗାଟି ବେଶୀ ଗାଁ ଗାଁ ପରିବେଶ ଥିଲା, ତେଣୁ ଦଳଦଳ ବୁଲା କୁକୁରଙ୍କ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ବେଶ୍ ଥିଲା ଏଠାରେ ।

ମୋ ପୁଅ ବାଲ୍‌କୋନୀରେ ଛିଡ଼ାହୋଇ କୁକୁରଙ୍କୁ ଘ□ା ଘ□ା ନିରେଖି ଦେଖୁଥିଲା, ଯା ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ କୁକୁରକୁ ନିୟମିତ ଖାଇବାକୁ ଦେଇ ମୋ ଅଜାଣତରେ ପୋଷା ମନେଇ ସାରିଥିଲା ଓ ତାକୁ 'ଲାଲି' ବୋଲି ଡ଼ାକୁଥିଲା । ପ୍ରତି ଶୀତଦିନେ ସେ ଜନ୍ମ କରୁଥିବା ପଲେ ଛୁଆଙ୍କୁ ଦେଖି ସେ ବେଶ୍ ଖୁସି ହେଉଥିଲା । ଏଣିକି ପୁଅର ସ୍ନେହ ଓ ଆଦର ପାଇ 'ଲାଲି' ରହୁଥିଲା ଆମର ଗ୍ୟାରେଜ୍‌ର ଗୋଟିଏ କୋଣରେ । ଦିନମାନ କୁଆଡ଼େ କୁଆଡ଼େ ଯାଉଥିଲା ଓ ତାର ଖାଇବା ସମୟକୁ ଆସି ପହ□ି ଯାଉଥିଲା ଠିକ୍ ସମୟରେ । ଆମ ରୋଷେୟା ରଘୁ ତାକୁ ଖାଇବାକୁ ଦଉଥିଲା ।

'ଲାଲି'କୁ ନେଇ ଉତ୍‌କ୍ଷିପ୍ତ ହବାର କାରଣ ମୁଁ ମନେମନେ ଖୋଜୁଥିଲେ ବି ପାଉନଥିଲି କାରଣ 'ଲାଲି' କୁକୁରଟିଏ ଥିଲେ ବି ତାର ସ୍ୱଭାବ ଥିଲା ଠିକ୍ ମଣିଷ ପରି । ସେ ଖୁବ୍ ଶାନ୍ତ ସ୍ୱଭାବର ଥିଲା, କେବେ ଅଯଥାରେ ଭୁକୁ ନଥିଲା ଅଥଚ ଘରକୁ କେଉଁ ବାହାର ଲୋକକୁ ପଶିବାକୁ ଦଉନଥିଲା ।

କିଏ କିଏ ତାକୁ ତାସଲ୍ୟ ଫିଙ୍ଗୁଥିଲେ । "ଦେଶୀ ମାଇ କୁ□ୀ, କେତେ ବହପ ଦେଖ । ଗୋଡ଼େଇ ଆସୁଚି ସତେ ଯେମିତି ଲାବ୍ରାଡ଼ର୍ କି ଡୋବରମ୍ୟାନ୍ !"

କିଏ ବିରକ୍ତି ପ୍ରକାଶ କରି କହୁଥିଲେ, "ଯଦି କୁକୁର ରଖିବା କଥା ଭଲ କୁକୁରଟିଏ ରଖ, ଏମିତି ରୁଗ୍‌ଣ ଧେଡ଼ୀ ଅସନା ଦେଶୀ କୁକୁରଟିଏ ରଖିବା କି ଦରକାର, ଲାଜ ଲାଗୁନି ଆପଣଙ୍କୁ ?" ପୁଣି କିଏ କହୁଥିଲେ, "ଯାକୁ ତୁରନ୍ତ ବାହାର କର, ପୁଅକୁ ଇନ୍‌ଫେକ୍‌ସନ୍ ହବ ।" କାହାର ଯୁକ୍ତି ଥିଲା, "ଏଗୁଡ଼ା କାହାର ନୁହଁ, ଏ ଦେଶୀ କୁକୁର ଗୁଡ଼ା । ଖାଇବେ ଜଣକର ଗାଇବେ ଆଉ ଜଣକର । ଖାଇଦେବେ ଏଠି, ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ ହଲେଇ ଆଉ କା' ଘର ଯାଇ ଜଗିବେ ।"

ଏସବୁ କଥା ଯେ ମତେ ଲଜ୍ଜିତ, ବିରକ୍ତ ବା ଉତ୍‌କ୍ଷିପ୍ତ କରୁ ନ ଥିଲା, ତା' ନୁହଁ ମାତ୍ର ଆମର ଜୀବନ ଯାତ୍ରାରେ ସେଇ ଦେଶୀ କୁକୁରଟିର କିଛି ବି ହସ୍ତକ୍ଷେପ ରହୁନଥିବାରୁ ମୁଁ ଚୁପ୍ ରହୁଥିଲି । ସେ ମୋର ଅବଜ୍ଞାରେ ଓ ଅନାଦରରେ ଯେନତେନ ରହି ଯାଉଥିଲା । ତେବେ ସତ କହିଲେ କୁକୁରଟି ପ୍ରତି ମୋର କିଛି ଅଭିଯୋଗ ନଥିଲା ।

ଦିନେ ଦେଖିଲାବେଳକୁ 'ଲାଲି' ତା ଜାଗାରେ ନାହିଁ । ପୁଅ ଧଇଁସଇଁ ହୋଇ ବ୍ୟସ୍ତ ବିବ୍ରତ ହୋଇ ଆସି ମତେ କହିଲା, "ମମ୍ମି, 'ଲାଲି' କୁଆଡ଼େ ଚାଲିଯାଇଛି । କାଲିଠୁ ଆସିନି ।" ମତେ ଏଣିକି କହିବାର ସୁଯୋଗଟିଏ ଛାଁ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଗଲା ।

"ଦେଖିଲୁ ତ, ଏ ଦେଶୀ କୁକୁର ଜାତି ପରା କାହାର ନୁହଁ । ଯୋଉ ପତରରେ ଖାଇବେ ସେଇ ପତରରେ ହଗିବେ । ତତେ ମନା କରୁଛି, ଏ କୁକୁର ଫୁକୁର ଧନ୍ଦାରେ ପଡ଼ନା । ତୁ ତ ବୁଝୁନୁ ନା ।"

ମୁହଁ ଶୁଖାଇ ଠିଆ ହେଇଥିବା ମୋର ସାତବର୍ଷର ପୁଅ ମତେ ଚାହିଁ ବିକଳ ସ୍ୱରରେ କହିଲା, "ତାର ପିଲାଛୁଆ ଜନ୍ମ ହେବାର ଥିଲା, ରଘୁ ଦାଦା କହୁଥିଲା, ବୋଧେ ଆଉ କୋଉଠି ଯାଇ ପିଲାଛୁଆ ଜନ୍ମ ଦେବ । ସେଇଥିପାଇଁ ଏଠୁ ପଳେଇଛି ।"

ମୋର କ୍ରୋଧ ଦ୍ୱିଗୁଣିତ ହେଲା । ରଘୁ ତାହେଲେ ତତେ ଏସବୁ ଶିକ୍ଷା ବି ଦଉଛି । ମାତ୍ର ଏ ଛୋଟ କଥାଟି ପାଇଁ ରଘୁ ଉପରେ ବିରକ୍ତ ହେଇ ଲାଭ ନାହିଁ ଭାବି କେବଳ ମୁଁ ଚୁପ୍ ରହିଥିଲି ।

ପ୍ରାୟ ଚାରି ପା□ଦିନ ପରେ 'ଲାଲି' ଫେରିଲା । ଫେରିଲା ମାନେ ଗେଟ୍ ଭିତରେ ନ ପଶି ବାହାରେ ଛିଡ଼ାହୋଇ କୁଁ କୁଁ ହେଲା ।

ରଘୁ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ଗେଟ୍ ଫିଟାଇଦେଲା ଓ ପଛେ ପଛେ ପୁଅ ବି । ତାକୁ ଗ୍ୟାରେଜ୍‌କୁ ପଶିବାକୁ ଦେଇ ରଘୁ ତା ଥାଳିଆରେ ନେଇ କିଛି ଖାଦ୍ୟ ରଖିଲା ଓ କେତେଦିନରୁ ଉପାସ ଥିବା ଭଳି ଗୋଟିଏ ମିନିଟ୍‌ରେ ସେ ଖାଦ୍ୟତକ ଖାଇଦେଇ 'ଲାଲି' ପୁଣି ପୁଅକୁ ଚାହିଁଲା । ରଘୁ ପୁଣି କିଛି ଖାଦ୍ୟ ନେଇ ଦେଲା । ମୁଁ ବାଲ୍‌କୋନୀରୁ ସବୁ ଦେଖୁଥାଏ । ସତ କହିଲେ ଏ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ମୁଁ ଉପଭୋଗ କରୁଥାଏ ।

ପୁଅ ଦୌଡ଼ିଦୌଡ଼ି ଆସି ଖୁସିରେ କୁରୁଳି ଉଠି ମତେ କହିଲା "ଲାଲି ଫେରିଆସିଲା ମମ୍ମି । ଯା ହଉ, ଠାକୁର ମୋ ଡ଼ାକ ଶୁଣିଲେ । ତା ପିଲାମାନେ କୋଉଠି କେଜାଣି । କେଇଟା ପିଲା ଜନ୍ମ କରିଛି କେଜାଣି ! ଧଳା, କଳା, କସରା ନା ଛାପିଛାପିକା ! ଛୁଆଗୁଡ଼ାକ କି କଉତୁକିଆ ହୋଇଥିବେ, ମୁଁ ତାଂକ ସହ ଏଣିକି ସବୁଦିନ ଖେଳିବି ।" ପୁଣି ତା' ଆଖିରେ ବ୍ୟସ୍ତତା ଭଳି କିଛି ଗୋଟାଏ ଭାସି ଉଠିଲା ।

କିଛି ନ ଶୁଣିଲା ପରି ମୁଁ ବସିରହିଲି ।

ତାର ଦୁଇଦିନ ପରେ ମିଟିଂରୁ ଫେରି ଘରେ ପାଦ ଦଉଦଉ ଚାରି ଛଅଟି କୁକୁର ମତେ ବେଢ଼ିଯାଇ ମୋ ପାଦପାଖରେ ସାଲୁବାଲୁ ହେବାର ଦେଖାଗଲା । ମୁଁ ଖୁବ୍ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ଘରକୁ ଧଡ଼୍‌କିନା ପଶିଗଲି ଓ ସେମାନେ ବି ମୋ ପଛେପଛେ ପଶିଆସିଲେ ଘର ଭିତରକୁ । ମୋର ବିରକ୍ତିର ସୀମା ଟପିବାରେ ଲାଗିଲା । ଅଥଚ ପୁଅର ଆନନ୍ଦ କହିଲେ ନ ସରେ । କୁକୁର ଛୁଆଗୁଡ଼ାକୁ ଆଉଁସି ପକଉଥାଏ । "ମମ୍ମି, ଏସବୁ ଲାଲିର ଛୁଆ । ଦେଖୁନ କେତେ ସୁନ୍ଦରିଆ, କଉତୁକିଆ ହୋଇଛନ୍ତି । ଆଠଟା ଛୁଆରୁ ଦିଇଟା ବୋଧେ ମରିଗଲେ । ଆଉ ଛଅଟା ଛୁଆଂକୁ ନେଇ ଲାଲି ଆମ ଘରକୁ ପୁଣି ଫେରିଆସିଚି । ଗୋଟାଏ କଳା, ତିନିଟା ଧଳା ଓ ବାକି ଦୁଇଟା କସରିଆ । ଦେଖ ଏ ଧଳା ଛୁଆର ମୁଣ୍ଡରେ କେମିତି ମାଟିଆ ଚିହ୍ନ, କିଏ ଆଙ୍କିଦେଇଚି ଯେମିତି । କି ସୁନ୍ଦର ଦିଶୁଚି ! ମମ୍ମି, ଏ କଳା ଛୁଆଟା ସବୁଠୁ ଦୁର୍ବଳିଆ ହେଇଛି । ରଘୁଦାଦାକୁ କହି ମୁଁ ତାକୁ କ୍ଷୀର ପିଆଇ ଦେଇଛି । ତାକୁ ସବୁଦିନ କ୍ଷୀର ନଦେଲେ ସେ ଆହୁରି ଦୁର୍ବଳ ହୋଇଯିବ । ଏ ଯୋଉ କସରିଆ ଛୁଆଟା ନୁହଁ, ସେ ଭାରୀ ରାଗୀ, କଥାକଥାରେ ରାଗିଯାଉଛି, ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ କାମୁଡ଼ି ପକଉଛି । ମମ୍ମି, ଗୋଟାଏ କୁକୁର ଏତେଟା ଛୁଆ ଏକାସାଙ୍ଗରେ କେମିତି ଜନ୍ମ କରେ । ତା ପେଟ ଭିତରେ କ'ଣ ଏତେ ଜାଗା ଥାଏ ?"

ଆଉ ଗୋଟିଏ ବି ଶବ୍ଦ ଶୁଣିବାର ଧୈର୍ଯ୍ୟ ହରାଇ ସାରିଥିଲି ମୁଁ । ରଘୁ ପାଟିକୁ ଚାପି କରି ହସୁଥିଲା । ହସୁନଥିଲା ତ ମୋର ବିରକ୍ତିର ନିଆଁରେ ଟିକିଏ ଘିଅ ଢାଳିଦେଲା ଯେମିତି । ମୁଁ ଚିହିଁକି ଉଠିଲି ।

"ବୁଝିଲ ରଘୁ, ତମେ ହଉଛ ଏ ନାଟକର ମୁଖ୍ୟ । ଦୋଷ ତମର, ପୁଅର ନୁହଁ । ସେ ସିନା ପିଲାଲୋକ, ତମେ ତ ବୁଢ଼ାଟିଏ ହେଲଣି, ତାଆରି କଥାରେ ମାତିଛ । ଖେଳ ଚାଲିଛି ନୁହଁ ? ଆହୁରି ଖେଳିବାକୁ ବୟସ ଅଛି ତମର ! ତମେ ଜାଣିଛ ଏ କୁକୁରଙ୍କୁ ମତେ ଜମା ଭଲ ଲାଗେ ନାହିଁ । ମୋର ଆଜ୍‌ମା ବେମାରି ଅଛି । ପୁଅର ବି । ସେଥିରେ ଏ କୁକୁର ଛୁଆଙ୍କୁ ଆଣି ତାମ୍‌ସା ଲଗେଇଛ । ଶୀଘ୍ର ବାହାର କର ଏଗୁଡ଼ାଙ୍କୁ ।"

ରଘୁ କିଛି କହିଲା ନାହିଁ । କିଛି ବି କୈଫିୟତ୍ ଫେରାଇଲା ନାହିଁ । ମାତ୍ର ସେ କୁକୁର ଛୁଆଙ୍କୁ ଯେତେଥର ତଡ଼ି ଗେଟ୍ ବାହାରେ ନେଇ ଛାଡ଼ିଲା, ସେମାନେ ସେତେଥର ପଶିଆସିଲେ ଗେଟ୍ ତଳେ ଥିବା ଫାଙ୍କ ଦେଇ ଗ୍ୟାରେଜ୍‌କୁ । ବେଶ୍ କିଛିଦିନ ଧରି ଏ ପାଲା ଚାଲିଲା ଏବଂ ବେଶ୍ କିଛିଦିନ ଧରି ମୋର ଅଶାନ୍ତି ଓ କ୍ରୋଧ ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଲା ।

କିଛିଦିନ ମଧ୍ୟରେ ସେ କସରା ଛୁଆଟିର କାମୁଡ଼ାରେ ତିନିଟି ଛୁଆ ମରିଗଲେ । ଆଉ ଗୋଟିଏ ଛୁଆ ଉପରେ କାର୍ ଚଢ଼ିଯାଇ ଗୋଡ଼ଟି ଭାଙ୍ଗିଗଲା ଓ ସେ ବି ମରିଗଲା । ବାକି ରହିଲେ ଧଳା ଓ କଳା ଛୁଆ ଦୁଇଟି । ଦିନେ ଦେଖିଲା ବେଳକୁ ଧଳା ଛୁଆଟିକୁ କିଏ ନେଇଯାଇଛି, ସିଏ ଆଉ ଫେରିଲା ନାହିଁ । ବାକି ରହିଲା କେବଳ କଳା ରୋଗିଣା ଛୁଆଟି । ଅବଶ୍ୟ ସିଏ ବି ତାର ମା' ପରି ଖୁବ୍ ସୁଧାର ଥିଲା । ବେଶୀ ଭୁକୁ ନଥିଲା । ପୁଅ ଏ ଭିତରେ ତାର ନାଁଟିଏ ବି ଦେଇସାରିଥିଲା 'ବ୍ଲାକି' ।

ମାତ୍ର କିଛିଦିନ ପରେ ଦିନେ ଦେଖିଲା ବେଳକୁ ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କର ଚପଲକୁ ସିଏ କାଟି ଦେଇଛି । ଦାମିକିଆ ଚପଲ ଗୁଡ଼ା ଆଉ କିଛି ନାହିଁ । ଗ୍ୟାରେଜ୍ ଯାକ ଟିକିଟିକି ହୋଇପଡ଼ିଛି ।

ମୋର କ୍ରୋଧର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ । ରଘୁ ବା ପୁଅକୁ କିଛି ନ କହି ଗୋଟିଏ ରୁଲ୍ ବାଡ଼ି ଧରି ସେ କଳା ଛୁଆଟିକୁ(ପୁଅ ଭାଷାରେ 'ବ୍ଲାକି'କୁ) ପିଟିବାରେ ଲାଗିଲି ଓ ତାକୁ ବାଡ଼େଇ ବାଡ଼େଇ ବାହାରକୁ ବାହାର କରିଦେଲି । ତା' ମାଆ 'ଲାଲି'କୁ ବି ।

ସେମାନଙ୍କୁ ବାହାର କରିଦେଇ ଘରକୁ ଆସି ସୋଫାରେ ନିଜକୁ ଆଉଜେଇ ଆଣିଛି କି ନାଇଁ ରଘୁ କହିଲା, "ବାହାର କରିଦେଲ ସିନା, ସେମାନେ ପୁଣି ଆସିବେ ଦେଖିବ ।"

"ହଁ, ତାଙ୍କୁ ଭଲମନ୍ଦ ଖାଇବାକୁ ଦେଲେ କୁକୁର କ'ଣ ଯିଏ ବି ପଡ଼ି ରହିବ । ଖବରଦାର୍, ଯଦି ପୁଣି ଆସନ୍ତି ତାଙ୍କୁ ଏମିତି ବାଡ଼େଇବ ଯେ ଯେମିତି ସେମାନେ ଆସିବାକୁ ଡରିବେ ।" ଏତିକି କହି ରଘୁକୁ ଚାହିଁଦେଲାରୁ ସିଏ ହସୁଚି, ରହସ୍ୟମୟ ହସ । ଯେମିତି ମତେ କହୁଛି, "ତମେ ତମର କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ ସିନା ପୁଅ ଉପରେ ଜାହିର୍ କରିବ, ଏ ଘରେ ଜାହିର୍ କରିପାରିବ, ମାତ୍ର ଏ କୁକୁରଙ୍କ ଉପରେ ନୁହଁ, ସେମାନେ ତମକୁ ଖାତିର୍ କରନ୍ତି ନାହିଁ ।''

ମୁଁ କିଛି ନ କହି ମୋ ରୁମ୍‌କୁ ଚାଲିଆସିଲି । ପୁଅର ମୁହଁ ଶୁଖି ଯାଇଥିଲା । ସମ୍ଭବତଃ କୁକୁରକୁ ଏମିତି ମାଡ଼ ବାରିବାରୁ ତା ମନ ଖୁବ୍ ଦୁଃଖ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ।

ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳକୁ ଦେଖେ ତ କୁକୁର ଛୁଆଟି ଗ୍ୟାରେଜ୍‌ରେ ଶୋଇଛି ତା' ମା ପାଖରେ । ରଘୁ କହିଲା, "ମୁଁ କହୁନଥିଲି ସେମାନେ ପୁଣି ଫେରିଆସିବେ ।"

ସେତେବେଳକୁ ମୋ ମନ ଭିତରେ ନିଆଁ ହୁତ୍‌ହୁତ୍ ହୋଇ ଜଳିଲାଣି । ତାର ଶିଖା ଆକାଶ ଛୁଇଁଲାଣି । ମୁଁ ତାର ଧାସରେ କୁହୁଳୁଛି, ସିଝି ଯାଉଛି ସିନା ନା ସେ ନିଆଁ ଲିଭେଇ ପାରୁଛି ନା କାହାକୁ ଲିଭେଇବାକୁ କହିପାରୁଛି ।

ନା, ଏଣିକି ମତେ ହିଁ କିଛି ଉପାୟ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ବଳରେ ନୁହଁ, ଛଳରେ । ମତେ ଲାଗିଲା ଯେମିତି ଯୁଦ୍ଧକ୍ଷେତ୍ରର ଗୋଟିଏ ପଟେ ଏକା ମୁଁ ଓ ଆରପଟେ ମୋ ସ୍ୱାମୀ, ମୋ ପୁଅ, ରୋଷେୟା ଓ ସେଇ କୁକୁର ଦଳ । ସେମାନେ ଅସ୍ତ୍ର ଧରିନାହାନ୍ତି କି ଶାଣିତ ବାକ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରୁନାହାନ୍ତି ଅଥଚ ମୁଁ ଲହୁଲୁହାଣ ହୋଇଯାଉଛି । ଭାଙ୍ଗିପଡ଼ୁଛି କେବଳ ସେମାନଙ୍କ ନୀରବତାରେ ଓ ସ୍ମିତ ହସରେ ଓ ସ୍ଥିର ଚାହାଣିରେ । ମୁଁ ହାରିଯାଉଛି ଯେମିତି । ଖୁବ୍ ନିରୂପାୟ ଦିଶୁଛି । ଛ୍ୟା, ସାମାନ୍ୟ ଦେଶୀ କୁକୁରଟିଏ ଯୋଗୁଁ ମୁଁ ହାରିବା ମୋର ପସନ୍ଦ ନଥିଲା । ମୁଁ ହାରିବାକୁ ଚାହୁଁନଥିଲି ।

ପୁଅ ତାକୁ ଗିନାଏ କ୍ଷୀର ନେଇ ପିଇବାକୁ ଦେଲା । ଗୁଡ୍ ଡ଼େ ବିସ୍କୁଟ୍ ପ୍ୟାକେଟ୍‌ଟାଏ ଖୋଲି ଗୋଟାଗୋଟା କରି ବିସ୍କୁଟ୍ ଖୁଆଇଲା । ରଘୁକୁ ଧୀର ସ୍ୱରରେ ସେ କହୁଥିବାର ମୁଁ ଶୁଣିଲି ଯେ, "ଆଜି ଖୁବ୍ ମାଡ଼ ଖାଇଛି ମୋ ବ୍ଲାକି, ଛୋଟ ଛୁଆଟା, ଦେହ ମୁଣ୍ଡ ଦରଜ ହୋଇଯାଇଥିବ, ରଘୁ ଦାଦା, ତମେ ତାକୁ ବରାବର କ୍ଷୀର ବିସ୍କୁଟ୍ ଖାଇବାକୁ ଦିଅ । ସେ ସୁସ୍ଥ ହୋଇଯିବ ।"

ନା, ଏମାନଙ୍କୁ ବୁଝେଇ ଶୁଝେଇ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ଆଉ କିଛି ଲାଭ ନାହିଁ । ଏଣିକି ଯାହା କରିବା କଥା ମୁଁ ହିଁ କରିବି । ଦିନାକେତେ ଧରି ମୁଁ ମନେମନେ ତାଙ୍କୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଦା କରିବାର ଉପାୟ ଖୋଜିବାରେ ଲାଗିଲି ।

ଦିନେ ଆମ ଘରକୁ ଆସି ଜଣେ ଅତିଥି ପହ□ିଲେ । ସିଏ ବିଦେଶରେ ଅବସ୍ଥାନ କରନ୍ତି । ଆମେ ତାଙ୍କୁ ଅଭ୍ୟର୍ଥନା ଜଣାଇ ଘର ଭିତରକୁ ଆଣୁଆଣୁ ପୁଅ ତାଙ୍କୁ ଗେଟ୍ ପାଖରେ କହିଲା "ଅଙ୍କଲ, ଏ କୁକୁର ମୁଁ ପାଳିଛି । ୟାର ନାଁ ଲାଲି ।' ସେ ହସିଲେ ଓ ପଚାରିଲେ କୁକୁର ଛୁଆଟିକୁ ? ପୁଅ ଉ□ର ଫେରାଇଲା, ତାକୁ ବି ମୁଁ ପାଳିଛି, ତାର ନାଁ ବ୍ଲାକି ।"

ଠାଏ ଠାଏ ରୁମ୍ ଛିଣ୍ଡିଯାଇଛି କୁକୁର ଛୁଆଟିର । ପଞ୍ଜରା ହାଡ଼ ଗଣି ହେଇଯାଉଛି । ଏତେ କୁତ୍ସିତ ଦିଶୁଛି ଯେ ଯିଏ କେହି ବି ଘୃଣାରେ ମୁହଁ ବୁଲାଇନେବା ସ୍ୱାଭାବିକ୍ । ଥରେ କିଏ ଜଣେ ତା ଉପରେ ତାତିଲା ପେଜ ଢ଼ାଳିଦେଲା ଯେ ସେଇଦିନଠୁ ତା ରୁମ ସବୁ ପୋଡ଼ିଯାଇଛି ଓ ଦେହ ବି । ସେଇଦିନଠୁ ସେ ଖୁବ୍ କୁତ୍ସିତ ଦିଶୁଚି ।

ମୋର ଅତିଥି ସେଇ କୁକୁର ଛୁଆଟିକୁ ଦେଖିଲା ପରେ ତାଙ୍କ ମୁହଁରେ ଯେଭଳି ଭାବଟିକୁ ମୁଁ ସେଦିନ ଦେଖିଲି, ମତେ ଲଜ୍ଜିତ ଓ ଅପଦସ୍ତ ଲାଗିଲା । ମୋର ଆଉ କୋଉଥିରେ ମନ ଲାଗିଲା ନାହିଁ । ଯେତେ ଉତ୍ସାହରେ ମୁଁ ଅତିଥିଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନର ଆୟୋଜନ କରିଥିଲି, ତାହା ଯେମିତି କୁଆଡ଼େ ମିଳେଇଗଲା । ନା ମୁଁ ପୁଅ ଉପରେ ରାଗି ପାରୁଥିଲି ନା ମନଖୋଲି ହସି ପାରୁଥିଲି । ପୁଅ ବେଶ୍ କିଛି ବେଳ ଯାଏଁ ସେଇ କୁକୁର ଛୁଆଟିର ଜନ୍ମଠୁ ନେଇ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସବୁ ଘଟଣା ଗପି ଚାଲିଥିଲା ଓ ସେ ଶୁଣି ଚାଲିଥିଲେ । ସମ୍ଭବତଃ ଛୋଟ ପୁଅଟିର କଥା ନ ଶୁଣିଲେ ପିଲାଟି ମନରେ ଓ ଆମ ମନରେ କାଳେ କଷ୍ଟ ହେବ ସେ କଥା ଭାବି ସେ ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ ଶୁଣି ଚାଲିଥିଲେ ।

ସେଇ ଶୁଣିବା ଭିତରେ ମୁଁ ଠିକ୍ କରିନେଲି ଯେ କୁକୁର ଛୁଆଟିକୁ କେମିତି ସବୁଦିନ ପାଇଁ ତଡ଼ିଦେବି । ଯୋଜନାଟି ମୋ ମନକୁ ଖୁବ୍ ପାଉଥିଲା ।

ତାର ଦୁଇଦିନ ପରେ ରଘୁ ତାଙ୍କ ଗାଁକୁ ଗଲା ସପ୍ତାହେ ପାଇଁ । ପୁଅ ସ୍କୁଲ୍ ଓ ସ୍ୱାମୀ ଅଫିସ୍ ଗଲାପରେ ମଝିରେ ମଝିରେ ଆସି ଆମ ବଗିଚାରେ କାମ କରୁଥିବା ଲୋକଟିକୁ ମୁଁ ଫୋନ୍ କରି ଡ଼କେଇଲି । ସେ ଆସି ପହ□ିଲା ପରେ ତାକୁ ଦୁଇଶହ ଟଙ୍କା ଦେଇ କହିଲି ଗୋଟାଏ ଅଖା କିଣି ଆଣ ଓ ଏ କୁକୁର ଛୁଆଟିକୁ ସେ ଅଖାରେ ପୁରେଇ ନେଇ ଆଠ ଦଶ କିଲୋମିଟର ଦୂରରେ ଛାଡ଼ି ଦେଇଆସ, ଯେମିତି ସିଏ କେବେ ବି ଆଉ ଆମ ଘରକୁ ବାଟ ପାଇବ ନାହିଁ ।

ଲୋକଟି ଏ ଛୋଟିଆ କାମଟି ପାଇଁ ଟଙ୍କା ଦୁଇଶହ ପାଇ ଖୁବ୍ ଖୁସି ହେଲା ଓ ଅଖାରେ କୁକୁର ଛୁଆଟିକୁ ପୁରେଇ ସାଇକଲ୍‌ରେ ନେଇଗଲା । ତାକୁ ଘରଠାରୁ ଦଶ କିଲୋମିଟର ଦୂରରେ ଛାଡ଼ି ଘରକୁ ଫେରି ମତେ ଜଣାଇଲା ।

ଯେତେବେଳେ କୋଉଠି ଛାଡ଼ିଲ ବୋଲି ମୁଁ ତାକୁ ପଚାରିଲି, ସେ କହିଲା, "ତାକୁ ଅଖାରୁ ଖୋଲି ଭୁଆସୁଣୀଙ୍କ ମନ୍ଦିର ଏପଟକୁ ହାଇୱେରେ ଛାଡ଼ିଦେଲି ଓ ସାଇକଲ୍ ଚଳେଇ ଫେରିଆସୁଛି ତ ସିଏ ଭୁକିଭୁକି ମୋ ପଛରେ ଗୋଡ଼େଇ ଆସିଲା, ଏତିକି ବେଳେ ଗୋଟାଏ ଟ୍ରକ୍ ତାକୁ ଚାପିଦେଲା ପଛରୁ ଆସି । କୁକୁର ଛୁଆଟି ମରିଗଲା ସେଇଠି, ଚାପି ହେଇଗଲା ଟ୍ରକ ଚକାତଳେ । ଗଲା ମା', ତମର କ□ା ଗଲା । ଆଉ କେବେ ବି ଫେରିବ ନାହିଁ ସିଏ ଏଠିକୁ ।"

ମୁଁ ଶାନ୍ତିରେ ନିଃଶ୍ୱାସ ମାରିଲି ଯଦିଓ କ୍ଷଣିକ ପାଇଁ କୁକୁର ଛୁଆଟି ମରିଯିବାର ଦୁଃଖ ମତେ ହଲ୍‌ଚଲ୍ କଲା, ଯଦିଓ କ୍ଷଣିକ ପାଇଁ ଏ ପାପରେ ମୁଁ ହିଁ ଭାଗୀଦାର ବୋଲି ମୋର ମନେହେଲା, ତଥାପି ଯାହା ହୋଇଛି ଠିକ୍ ହୋଇଛି ଭାବି ମୁଁ ଆଶ୍ୱସ୍ତ ହେଲି ଓ ତାକୁ ଆଉ ଶହେ ଟଙ୍କା ବକ୍‌ସିସ୍ ଦେଇ କହିଲି, "ଏକଥା ପୁଅକୁ କି ବାବୁଙ୍କୁ କହିବା ଦରକାର୍ ନାହିଁ ।"

ସେ ଚାଲିଗଲା । ମାତ୍ର ସେଇ ମୁହୂ□ରୁ କେମିତି କେଜାଣି ଗୋଟାଏ ଅପରାଧବୋଧ ମତେ କାବୁ କରିବାରେ ଲାଗିଲା । ଖୁବ୍ ଅସ୍ଥିର ଲାଗିଲା ମତେ । ସେଇ ରୁମ ଛିଣ୍ଡା ରୋଗିଣା କୁକୁର ଛୁଆଟି ଅନବରତ ମୋ କାନ ପାଖରେ କୁଁ କୁଁ ହୋଇ ଭୁକିବା ଭଳି ମୋର ମନେହେଲା । ତାକୁ ଅଖାରେ ପୁରେଇଲାବେଳେ 'ଲାଲି'ର କରୁଣ ଚାହାଣି ମତେ ବ୍ୟତିବ୍ୟସ୍ତ କରିପକଉଥିଲା । କୌଣସି କାମରେ ମନ ଲଗେଇ ପାରିଲି ନାହିଁ ମୁଁ । ମୋର ଭୁଲ୍ ନିଷ୍ପ□, ମୋର ପାପ, ମୋର ବିବେକ ହୀନତା, ମୋର ରୁକ୍ଷତା ମତେ ଆକ୍ରାନ୍ତ କରିବାରେ ଲାଗିଲେ ।

ଗୋଟିଏ ସାମାନ୍ୟ କୁକୁର ଛୁଆ ମତେ ଏମିତି କଲବଲ କରିବ ବୋଲି ମୁଁ କେବେ ବି ଭାବିନଥିଲି । ଲାଲି ବି ସେଇ ପରଠାରୁ କୁଆଡ଼େ ଚାଲିଗଲା । ଯଦିଓ ଅଖାରେ ତା'ର ଛୁଆକୁ ପୁରେଇଲାବେଳେ ସେ ପ୍ରଥମେ ଖୁବ୍ ପ୍ରତିରୋଧ କରିଥିଲା ଓ ସେ ସାଇକଲ୍ ପଛରେ ଭୁକିଭୁକି ବେଶ୍ କିଛି ବାଟ ଯାଇଥିଲା ।

ସ୍କୁଲ୍‌ରୁ ଫେରିଲା ପରେ ପୁଅ ପଚାରିଲା ଲାଲି ଓ ବ୍ଲାକି କାହାନ୍ତି ? ମୁଁ କିଛି ନ ଜାଣିଲା ପରି କହିଲି, "କେଜାଣି ଏଇ ପାଖକୁ କୁଆଡ଼େ ଯାଇଥିବେ !"

"କୁଆଡ଼େ ଯାଇଥିବେ ?"

"କେଜାଣି କ'ଣ ମତେ କହିକି ଯାଇଛନ୍ତି ଯେ ମୁଁ ତତେ କହିବି ।"

ପୁଅର ମୁହଁ ଶୁଖିଗଲା । ରଘୁ ନାହିଁ, ନଚେତ୍ ରଘୁକୁ ପଠେଇଥାନ୍ତା କି କ'ଣ ତାକୁ ଖୋଜି ଆଣିବା ପାଇଁ ।

ଦିନେ ଗଲା, ଦୁଇଦିନ ଗଲା, ସପ୍ତାହେ ଗଲା, ଲାଲି ଓ ବ୍ଲାକି କାହିଁକି ଫେରୁନାହାନ୍ତି ବୋଲି ପୁଅର ପ୍ରଶ୍ନ ସହିତ କାନ୍ଦ ବି ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା । ସବୁବେଳେ ବାଲ୍‌କୋନୀରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇ ରାସ୍ତାକୁ ଓ ଗ୍ୟାରେଜ୍‌କୁ ଚାହିଁ ରହିଲା, କନକନ ହୋଇ ତାଂକୁ ଖୋଜିଲା ।

ମୋ ସ୍ୱାମୀ ମନ ଖରାପ କରୁଥିଲେ । "ସେମାନେ ତ ଗ୍ୟାରେଜ୍‌ରେ ଥିଲେ, ଗଣ୍ଡାଏ ଖାଇବାକୁ ଦେଲେ ଖାଉଥିଲେ ନଚେତ୍ ନାଇଁ, ଆମର ତ କିଛି ଅସୁବିଧା କରୁନଥିଲେ । ତମେ ତାଂକୁ ମାରଧର କଲ, ଫୋପଡ଼ା ଫିଙ୍ଗା କଲ, ସେଇଥିପାଇଁ ଲାଲି ତା' ଛୁଆକୁ ନେଇ କୁଆଡ଼େ ପଳେଇଲା । ପୁଅର ଖୁସି ଯୋଉଥିରେ, ଆମେ ବାପା ମା' ବି ସେଥିରେ ଖୁସି ହବା କଥା । ମାତ୍ର ତମେ ସବୁବେଳେ ଅଶାନ୍ତି ହେଲ । ଶେଷକୁ ସେ କୁକୁର ଛୁଆ କୁଆଡ଼େ ପଳେଇଲା । ମତେ ତ ଥରେଥରେ ଲାଗେ ଯେ ତା' ଉପରେ ତାତିଲା ପେଜ ତମେ ଆଉ ଢାଳି ଦେଇନ ତ !"

"ଇସ୍ ! ମୁଁ କ'ଣ ଏତେ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ଓ ହୃଦୟହୀନ ।" ଚିହିଁକି ଉଠିଲି ମୋ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଉପରେ ମୁଁ ।

ପୁଅ ଗୋଟିଏ କାଗଜରେ କୁକୁରର ଚିତ୍ର କରି ତାର ନାଁ 'ବ୍ଲାକି' ଲେଖି ତା' ପଢ଼ା ଟେବୁଲ ଉପରେ ରଖିଥିଲା ଓ ହରଦମ୍ ତାକୁ ଚାହିଁ ବସି ରହୁଥିଲା । ସେ ଆଉ କାହାକୁ କିଛି ପଚାରୁନଥିଲା, ରଘୁ ଆସିଲା ପରେ ଯଦିଓ ପାଖଆଖ ଖୋଜାଖୋଜି କଲା, ତାକୁ ପାଇଲା ନାହିଁ ।

ମୋ ଅଭିନୟରେ ମୁଁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଥିଲି । କୁକୁର ଛୁଆଟି ହଜିଯିବା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଯେମିତି କିଛି ଜାଣି ନାହିଁ, ସେଇଭଳି ଅଭିନୟ କରି ଚାଲିଥିଲି ।

ଦିନେ ସକାଳୁ ଦେଖିଲା ବେଳକୁ ପୁଅକୁ ପ୍ରବଳ ଜ୍ୱର । ୧୦୫ ଡିଗ୍ରୀ ତାତି । ତାକୁ ତୁରନ୍ତ ହସପିଟାଲ୍‌ରେ ଆଡ଼ମିଟ୍ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ମାତ୍ର ଏତେ ଔଷଧ ସ□ ତାର ଜ୍ୱର ଛାଡ଼ିଲା ନାହିଁ । ସେ ବାଉଳି ହୋଇ କେବଳ 'ବ୍ଲାକି', 'ବ୍ଲାକି' ଗପି ଚାଲିଥିଲା । ଡାକ୍ତର ବି ବିବ୍ରତ ହୋଇପଡ଼ିଲେ । ଏ ଔଷଧରେ ତ ଜ୍ୱର କମିଯିବା କଥା । ଭାଇରାଲ୍ ଫିଭର୍ ତ ଏତେ ଦିନ ରହିବା କଥା ନୁହଁ । ମେଲେରିଆ, ଟାଇଫଏଡ଼୍, ବି ନାହିଁ । ବ୍ଲଡ୍ ଟେଷ୍ଟ ତ ସବୁ ନର୍ମାଲ୍ । ଅନ୍ୟ ସବୁ ଟେଷ୍ଟ ରିପୋର୍ଟ ଯେମିତିକି ୟୁରିନ୍ ଇନ୍‌ଫେକ୍‌ସନ୍ ବି ନର୍ମାଲ୍ ତ କାହିଁକି ଜ୍ୱର ଛାଡୁନି । ଏ 'ବ୍ଲାକି' କିଏ ? କାହାକୁ ଖୋଜୁଛି ସିଏ ?

ମୋ ସ୍ୱାମୀ କହିଲେ, "ଗୋଟାଏ କୁକୁର ଛୁଆ । ଗୋଟାଏ ଦେଶୀ କୁକୁର ଛୁଆ, ତା ମା' ସହ ରହୁଥିଲା ଆମ ଘରେ । ସେ ଛୁଆଟି ପନ୍ଦର ଦିନ ହବ କୁଆଡ଼େ ଚାଲିଯାଇଛି । ତାକୁ କେତେ ଖୋଜିଲୁ, ମାତ୍ର ପାଇଲୁ ନାହିଁ । ତାକୁ ହିଁ ଝୁରିଝୁରି ଏମିତି ହଉଛି ପୁଅ ।"

ଡାକ୍ତର ଟିକେ ଚିନ୍ତିତ ଦିଶିଲେ । କହିଲେ "ଇମୋସ୍‌ନାଲ୍ ଆଟାକ୍ ହୋଇଛି ତା'ର । ସେ ସାଇକୋଲଜିକାଲି ଦୁର୍ବଳ ହୋଇଯାଇଛି । ତା' ସହିତ ଗୋଟେ ଆଟାଚ୍‌ମେ□ ଥିଲା । ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆମକୁ ତାର ସାଇକୋଲଜିକାଲ୍ ଟ୍ରିଟ୍‌ମେ□ ଦରକାର୍ । ଆପଣ ନ୍ୟୁରୋସାଇକିଆର୍ଟିଷ୍ଟ ଡଃ ମହାପାତ୍ରଙ୍କୁ ଦେଖା କରନ୍ତୁ । ସିଏ ହିଁ ଆପଣଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିବେ ।

ନ୍ୟୁରୋସାଇକିଆର୍ଟିଷ୍ଟ !!!

ମୁଁ ଭାଙ୍ଗି ସାରିଥିଲି ସେତେବେଳକୁ । ମୋର ସାମାନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଭୁଲ୍ ପାଇଁ ମୋ ପୁଅ ଯେ ଏଭଳି ପରିଣାମ ଭୋଗିଲା, ଭାବିଲା ବେଳକୁ ମୋ ଛାତି ଭିତରେ ତୁକୁଡ଼ା ତୁକଡ଼ା ହୋଇଯାଉଥିଲା । ଅଥଚ ସତ କଥାଟିକୁ ମୁଁ କାହାରି ସାମ୍ନାରେ ପ୍ରକାଶ କରିପାରୁନଥିଲି ।

ଡଃ ମହାପାତ୍ର କହିଲେ, "ମେଜର୍ ଡ଼ିପ୍ରେସନ୍‌କୁ ଚାଲିଯାଇଛି ସିଏ । ଯଦିଓ ମେଜର୍ ଡିପ୍ରେସନ୍ ଦୁଇ ସପ୍ତାହ କି ତା'ଠୁ କିଛି ବେଶୀ ଦିନ ଯାଏ ରହେ ତେବେ କେବେ କେବେ ଏହା ଡିସ୍‌ଥାଇମିଆକୁ ଚାଲିଯାଏ । ଡିସ୍‌ଥାଇମିଆ ଡିପ୍ରେସନ୍‌ର ଆଉ ଏକ ପ୍ରକାର ଯାହା ମେଜର୍ ଡିପ୍ରେସନ୍‌ଠାରୁ କମ୍ ହେଲେ ବି ଏହା ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ତିନି ବର୍ଷ ଯାଏଁ ଭୋଗିବାକୁ ପଡ଼େ । ମନକୁ ଖୁବ୍ ଆଘାତ ଦେଲାଭଳି କିଛି ଗୋଟାଏ ଘଟିଲେ ମଣିଷ ମେଜର୍ ଡିପ୍ରେସନ୍‌କୁ ଚାଲିଯାଏ, ଯେମିତି କି କୌଣସି ପ୍ରିୟ ଜନର ମୃତ୍ୟୁ ବା ସେପରି କିଛି ଘଟଣା । ମାତ୍ର ଡିସ୍‌ଥାଇମିଆ ଗୋଟେ କ୍ରନିକ୍ ଡିପ୍ରେସନ୍ । ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜଣକୁ ନର୍ମାଲ୍ ହେବାକୁ ନିହାତି ବର୍ଷେରୁ ଦୁଇ ବର୍ଷ ଔଷଧ ଖାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ । ରେଗୁଲାର୍ ଟ୍ରିଟ୍‌ମେ□ରେ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଭଲ ହେବ, ଯଦି ଆପଣ ସେଇଭଳି ଏକ କଳାରଙ୍ଗର କୁକୁର ଛୁଆ ଆଣି ଘରେ ରଖିବେ । ହୁଏତ ସେ ଶୀଘ୍ର ରିକଭରି କରିଯାଇପାରେ । କୁକୁର ଛୁଆଟିକୁ ଦେଖି, ତା ସହିତ ଖେଳି । ପରିବାରର ଭୂମିକା ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ବେଳେବେଳେ ସ୍ନେହ, ହେପାଜତ ଓ ରୋଗୀ ଦରକାର କରୁଥିବା ପରିବେଶ ଔଷଧଠାରୁ ଅଧିକ କାମ କରେ । ତେଣୁ ଆପଣମାନେ ଯେତେ ଅଧିକ ଯତ୍ନରେ ରଖିପାରିବେ ସିଏ ସେତେ ଶୀଘ୍ର ନର୍ମାଲ୍ ହୋଇପାରିବ ।"

ମୋ ସ୍ୱାମୀ ମତେ ଚାହିଁଲେ, ରଘୁ ଆଖିରେ ଲୁହଭଳି କିଛି ଗୋଟାଏ ଝଲ୍‌ସି ଉଠିଲା ।

ମୋ କାନ ପାଖରେ ତଥାପି ସେଇ କଳା କୁକୁର ଛୁଆ 'ବ୍ଲାକି'ର କୁଁ କୁଁ ସ୍ୱର ଶୁଭି ଯାଉଥିଲା, ତାକୁ ଜବରଦସ୍ତି ଅଖାରେ ପୁରେଇ ଅଖା ମୁହଁ ବାନ୍ଧି ଦେଲା ପରେ ଅଖା ଭିତରୁ ଯୋଉ ସ୍ୱର ଶୁଭୁଥିଲା, ଅବିକଳ ସେଇ ସ୍ୱର ।

କେଜାଣି ସେଦିନ 'ଲାଲି' ଆଖିର ସେ ଚାହାଣିରେ କ'ଣ ଥିଲା !

କେଜାଣି 'ବ୍ଲାକି'ର ଦେହର ରଂଗଠୁ ମୋର ବିବେକର ରଂଗ ଅଧିକ ଗାଢ଼ ଥିଲା କି କମ୍ ?

***

('ଗଳ୍ପ ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ'ର ବିଷୁବ -୨୦୧୬ରେ ପ୍ରକାଶିତ)